Datum
2025-01-14
Diarienummer
KS-2020-00313

Kungsbacka

Samrådsredogörelse för fördjupad översiktsplan för Kungsbacka stad

Genomförande

Kommunstyrelsen beslöt den 2024-02-20 § 47 att genomföra samråd kring förslag till fördjupad översiktsplan för Kungsbacka stad. Förslaget har varit utställt för samråd i stadshuset i Kungsbacka under tiden 7 mars till 7 juni 2024.

Planförslaget har under samma tid sänts till berörda myndigheter, grannkommuner, nämnder, politiska partier, föreningar och allmänheten för yttrande.

Planförslaget syftar till att peka ut en riktning för utvecklingen av Kungsbacka stad fram till 2050.

Sammanfattning

Under samrådstiden fick vi in synpunkter från 180 unika avsändare. Inkomna synpunkter berör i huvudsak trafikrelaterade frågor och frågor kring demografi samt kring trygghet och inkludering. Synpunkterna nås via samhällsbyggnadskontoret.

Kontoret har bedömt att planförslaget ska revideras. Revideringen innebär i stora drag att förslaget förtydligas avseende disposition och begrepp. Mest kraft har lagt på att förbättra kapitlet om mark och vattenanvändning. Markanvändningskartan förändrats avseende områdestyper

Framförda synpunkter har i övrigt kunnat beaktas genom mindre ändringar i planhandlingen.

Kungsbacka kommun
434 81 Kungsbacka

Besöksadress
Stadshuset, Storgatan 37

Telefon 0300-83 40 00

www.kungsbacka.se

Innehållsförteckning

Genomförande 1
Sammanfattning 1
Innehållsförteckning 2
Huvudsakliga synpunkter och förändringar av förslaget 3
Förändringar 3
Hur samrådet bedrivits 3
Aktiviteter under samrådet 4
Tidigare dialoger och workshops 5
Myndigheter som avstår från att lämna synpunkter 5
Ämnesvis sammanfattning av synpunkter och ställningstagande 5
Allmänt om förslaget 5
Utmaningar 10
Geografiska utmaningar/Användning av mark och vatten 38
Länsstyrelsens synpunkter, ingripandegrunder enligt 11 kap. 10 § PBL 41
Genomförandefrågor och frågor som inte relateras till översiktsplanen 46

Huvudsakliga synpunkter och förändringar av förslaget

Förändringar

Textinnehållet har förtydligats med ny disposition, dubbel information har tagits bort och begrepp har setts över för att underlätta förståelsen. Kopplingen till kommunövergripande översiktsplanen, kommunens vision och regionplanering har förstärkts.

Strategi och målbildskapitlen har förenklats.

Markanvändningskapitlet har setts över. Planeringsprincipen om yteffektivitet förtydligas i en ny riktlinje med motivering avseende lämplig bebyggelsetäthet i olika delar av staden. Motiveringen förklarar att småskalig bebyggelse kommer att vara möjlig framför allt i övriga staden och till viss del i stationsnära lägen där lägre skala är motiverat på grund av omgivande bebyggelse. Några riktlinjer har justerats i sin motivering. Riktlinjernas koppling till olika utmaningar, mål och planeringsprinciper har förtydligats. Den gröna delen av utemiljöer vid offentlig service har definierats som en del av stadens allmänt tillgängliga grönska. Den här typen av definitioner kommer att underlätta när planen ska följas upp

Kartan har kompletterats med utredningsområden för bostäder, näringslivs- och serviceområden. Markanvändningskartan har gjorts tydligare vad gäller form och färg. Särskilt har lagren inom trafiknätet setts över för att göra kartan mer lättläst. Framför allt ska det som innebär förändringar synas. Nya kartlagertyper inom stadsbebyggelse har införts, aktivitetsområde och utredningsområde för näringsliv och service. Var kulturmiljöer finns i staden förtydligas. Begrepp för de grön-blå kartlagren har setts över. Lagret Större utveckling av rekreationsvärden och/eller biologisk mångfald har utgått då planen blir tydligare utan lagret. Vattenhantering i grönområde har lagts under Tekniska anläggningar eftersom det kan behövas en kombination av naturbaserade och tekniska lösningar för att rena och fördröja vatten, i synnerhet när det gäller skyfall. Ett nytt underlagsmaterial om rinnvägar har tagits fram, och kartan har anpassats utifrån dessa studier.

Hållbarhetsanalysen kompletteras med motiveringar till hur riksintressen tillgodoses samt hur höga flöden och MKN vatten tas om hand. Beskrivning av personas utgår och blir underlag.

Flera redaktionella ändringar genomförts för att förbättra struktur och tydlighet. Förslagets underlag ses över. Några utgår och några tillkommer.

Hur samrådet bedrivits

Kommunstyrelsen beslöt 2024-02-20 § 47 att genomföra samråd kring förslag till fördjupad översiktsplan för Kungsbacka stad. Planförslaget syftar till att peka ut en riktning för utvecklingen av Kungsbacka stad fram till 2050. Förslaget har varit utställt för samråd i stadshuset i Kungsbacka under tiden 7 mars till 7 juni 2024.

Information om samrådet skickades ut enligt sändlista till remissinstanser. Under samrådet har omkring 180 yttranden skickats in, varav omkring 120 från privatpersoner. Samhällsbyggnadskontoret har fått in fem

skrivelser från statliga myndigheter, två från regionala organ, tre från grannkommuner, sex från nämnder, 25 från näringsliv, elva från föreningar och andra grupper.

Under samrådet genomförde projektgruppen en rad aktiviteter med målet att nå ut till så många målgrupper som möjligt.

En digital utställning med kartor och information om förslaget fanns tillgänglig för allmänheten i stadshuset.

Aktiviteter under samrådet

Under samrådet har vi haft olika aktiviteter för att nå ut till invånare för att skapa engagemang kring stadens utveckling och att man kan vara med och tycka till om förslaget. Vi har bland annat haft dialoger på centrala platser och evenemang i staden, vi har haft öppna föreläsningar och engagerat via sociala medier.

Exempel på aktiviteter:

- Dialog i Kungsbacka Live, 10 till 12 april
- Kungsbacka marknad, 4 maj
- Föreläsningar på kulturhuset Fyren, 14 och 15 maj
- Annons och kungörelse i lokalpress
- Annons och inlägg i sociala medier

Under tre dagar i april bemannade vi kommunens dialogrum Kungsbacka Live i det köpcentret Kungsmässan för att prata med invånare om stadens utveckling. Projektgruppen samt kollegor från samhällsbyggnadskontoret pratade med flera invånare om förslaget. I slutet av varje dag hölls en föreläsning om förslaget följt av frågestund. Under samtliga tre dagar hade vi en ganska jämn ström av besökare som kom just för att prata om staden och ta del av den utställning och kartfunktion vi hade i rummet. Det kom runt 60 besökare under de tre dagarna. Eventet hölls 10–12 april 2024.

I samband med den månatliga marknaden på Kungsbacka torg fanns arbetsgruppen på plats för att vara tillgängliga för samtal. På plats hade vi informationsunderlag samt en modell över Kungsbacka stad för att samtala kring. Många besökare lockades av att titta på den fysiska modellen och det var ett bra sätt att starta samtalen kring stadens långsiktiga utveckling. Vi fanns på torget under marknadens öppettider och hade samtal löpande under hela dagen. Eventet hölls 2 maj 2024.

Vi hade två föreläsningar på kulturhuset Fyren där vi berättade om förslaget och hade tid för frågestund och samtal efteråt. Föreläsningarna hölls på den öppna scenen i kulturhuset och ingen föranmälan krävdes. Totalt hade vi 70 besökare som deltog men vi nådde även en del besökare i biblioteket som stannade till och lyssnade en stund. Eventet hölls 14 och 15 maj 2024.

Under samrådstiden har vi annonserat i både lokala tidningar och sociala medier om den fördjupade översiktsplanen och möjligheten att vara med och tycka till. De ämnen som kom upp i kommentarerna på sociala medier finns dokumenterat och biläggs denna samrådsredogörelse.

Muntliga presentationer hölls för länsstyrelsen, politiska partier och nämnder och andra grupper. Presentationer anordnades även internt för andra förvaltningar.

På kommunens webbplats har det funnits en specifik sida för arbetet med FÖP staden. Där har besökaren kunnat ta del av förslaget, underlag och information om aktiviteter.

Läs mer på: Kungsbacka stad 2050 | Kungsbacka kommun

Tidigare dialoger och workshops

Dialogerna under samrådet är baserat på tidigare dialoger vi har haft inför samrådet. Vi har haft workshops med många grupper i samhället för att få in bredden i dialogerna.

Under våren 2023 hade vi en digital enkät som riktade sig till invånare och besökare. Enkäten var i form av en kartfunktion där man kunde markera platser man tycker om och platser som man tycker behöver utvecklas.

Under enkäten fick vi in över 1 300 svar. I vår kartportal kan du se resultatet från enkäten: https://karta.kungsbacka.se/kartenkat/

Myndigheter som avstår från att lämna synpunkter

- Statens fastighetsverk
- Lantmäteriet
- Swedavia

Ämnesvis sammanfattning av synpunkter och ställningstagande

Allmänt om förslaget

Beskrivning och innehåll

Eksta är positiva till det ambitiösa planförslaget för Kungsbacka stad och ser potential för hållbar utveckling med tydliga målbilder och strategier. De framhåller att "kompletterande blandstad" bör förtätas genom nybyggnation eller tillbyggnad. Eksta betonar behovet av att specificera funktionskrav för att underlätta framtida detaljplaneprocesser.

Svar: *Förslaget förtydligas avseende de olika typerna av stadsbebyggelse, detta för att underlätta för byggherrar att ta fram projekt som stämmer med kommunens planeringsinriktning. Förslagets platsspecifika texter ses över och förtydligas med vilka statliga intressen som kan ställa krav på utformning i ett område.*

Aranäs AB framhåller vikten av hållbar samhällsutveckling och behovet av tydligare kartlager för kulturmiljöprogram, täthetstal och kollektivtrafikambitioner. De ställer frågan om när en trafikprognos är klar då det står i handlingarna att "Trafikprognosen har inte färdigställts inom tidsramen för denna utredning".

Svar: *Förslaget kompletteras med vilka områden som berörs av kulturmiljöprogram. Plats för kollektivtrafik kommer att synliggöras bättre i kartan. Förslaget kompletteras med en riktlinje avseende bebyggelsetäthet och ett underlag som anger antal bostäder per område biläggs granskningshandlingen. Detta underlag kommer inte att vara styrande men kan bidra med förståelse om intentionerna. Citatet "Trafikprognosen har inte färdigställts..." är hämtad ur godsutredningen och kommer sig av att när Godstransportutredningen gjordes så harmoniserade inte alla utredningar i tid. Trafikanalysen var klar till samrådet och fanns med som underlag till förslaget under samrådstiden.*

Nämnden för Kultur & Fritid tycker att utmaningarna grupperas på ett överskådligt sätt i planen. I hur stor grad dessa utmaningar motsvaras av åtgärder i planförslaget för att parera dem kan vara svårt att överblicka. Det är dock nämndens intryck att ambitionen har varit att möta utmaningarna på ett framtidsinriktat sätt. Stationsnära lägen kunde ännu mer konsekvent ha markerats som bostadsområden/stadsområden/områden för näringsliv och service, alternativt kan definitionen av stationsnära lägen behöva ses över/utvidgas. Det finns annars risk att det måste göras frekventa avsteg från planen för att uppfylla tillkommande behov.

Svar: *Förslaget förtydligas med vilka riktlinjer som svarar på vilken utmaning för att förtydliga vilka verktyg kommunen tänker använda för att över tid kunna möta utmaningarna. Begreppen blandstad och bostadsområde ses över.*

Moderaterna, Kristdemokraterna och Föreningen Östra Villastaden lämnar flera synpunkter på beskrivningar i förslaget. Moderaterna och Kristdemokraterna anser att förslaget bör koncentreras och undvika upprepningar, samtidigt som kopplingarna till gällande beslut och politiska målsättningar behöver framgå tydligare. Moderaterna framhåller att det är positivt att förslaget bygger vidare på översiktsplanen, men anser att fiktiva personas och ovidkommande underlag bör tas bort, samt att hanteringen av p-tal bör ske i ett separat dokument. Föreningen Östra Villastaden delar kritiken mot användningen av fiktiva personas och menar att förslaget i stället bör testas på riktiga människor.

Svar: *Vision 2030 och översiktsplanen är styrande för förslaget. Enligt projektbeställningen berörs också översvämningsstrategin, Trafikverkets åtgärdsvalsstudier och kommunens dagvattenplan. När förslaget antas kan det innebära att några gällande dokument och uppdrag kan upphävas, antingen eftersom förslaget har integrerat dem eller för att de spelat ut sin roll. Förslaget är kopplat till översiktsplanen och den kopplingen kommer att förtydligas när dispositionen görs om. Dispositionen för förslaget ses över i syfte att förenkla läsbarhet minska repetition av text.*

I samrådet testades förslaget på riktiga människor. Den invånardialog som gjordes innan samrådstiden var också ett slags test på människor. Den dialogen har legat till grund för utformningen av personas. Underlag ska enligt lag redovisas vid sidan av förslaget så som gjordes under samrådstiden. Detta kommer förändras i förslaget genom att beskrivningar av personas kommer att utgå ur handlingen och biläggas som ett underlag.

De nya parkeringstalen är en del av den i förslaget integrerade trafikstrategin och bör därför hanteras i ett separat dokument. Förslaget inkluderar riktlinjer som möjliggör mobilitetslösningar, där tabeller med minimi- och maximital för parkering i Kungsbacka stad ingår. Dessa siffror ryms inom den gällande parkeringsstrategin från 26 september 2017 (beslut KS/2017 §210) och syftar till att skapa ett balanserat trafiksystem när staden växer. Vid antagandet av förslaget föreslås den nuvarande parkeringsstrategin upphävas, och p-talen kan framöver justeras inom ramen för den rullande översiktsplanen.

Liberalerna tycker att målbilderna är för generella och vaga och de vill ha mer platsspecifik text om varje geografiskt område. Mindre textmängd, färre upprepningar och mer bilder efterlyses. Liberalerna efterlyser en

överblick över de förändringar som ska göras. Hållbarhetsanalysen utifrån globala mål är svårt att se att den hör hemma i en fördjupad översiktsplan. Kanske i en kommunal ÖP eller i den regionala planen som Region Halland ska upprätta med kommunerna.

Svar: *Förslagets målbild kommer att förändras genom att bli kortare och mer stringent. Det är planeringsprinciper, riktlinjer och beskrivningar av geografiska områden som pekar ut hur målen kan nås. Kapitlet om markanvändning ses över för större tydlighet avseende vilka förändringar som möjliggörs. Ändringar som görs till följd av samrådet samlas här i samrådsredogörelsen.*

När det gäller hållbarhetsanalysen och de globala målen är de centrala och nödvändiga i en fördjupad översiktsplan eftersom förslaget enligt Plan och bygglagen ska beskriva konsekvenserna. En fördjupad översiktsplan är en del av kommunens översiktsplan och måste ha samma hållbarhetsinriktning. De lokala förutsättningarna och utmaningarna är direkt knutna till de globala ambitionerna för hållbar utveckling. Planens mål, planeringsprinciper och riktlinjer är en konsekvens av dessa utmaningar.

Moderaterna tycker att dispositionen i förslaget bör utgå från fokusområden som bebyggelse, trafik och grönområden.

Svar: *Dispositionen kommer att arbetas om för att tydligare strukturera innehållet och göra det mer överskådligt. Eftersom förslagets nya disposition innebär att mycket text flyttas till kapitel om Mark- och vattenanvändning kommer text att hittas så som markanvändningskartan är strukturerad. I stora drag motsvarar det efterfrågad indelning.*

Kristdemokraterna anser att strategikartan är en bra nivå som beskriver stadens utveckling.

Svar: *Noteras. Strategikartan är en av förslagets bärande delar.*

Moderaterna och liberalerna anser att begreppet Kungsbacka Norra bör utgå och att förslaget bör använda Hede station.

Svar: *Begreppet Kungsbacka Norra stryks och Hede station och Hede kommer att användas i stället.*

Liberalerna undrar över varför Säröbanan finns med i planen och om det är ett beslutat projekt.

Svar: *Säröbanan är omnämnd som utredningsområde för kollektivtrafikstråk i gällande översiktsplan. I planen har mark avsatts för att möjliggöra Säröbanans sträckning för framtiden. Denna framtida kollektivtrafiksträcka finns också med i Göteborgs Stads översiktsplan. Idag finns inget beslutat projekt men däremot ser Kungsbacka kommun att behovet av en framtida bana fortsatt vara möjlig.*

Digital plattform

Nämnd för Miljö & Hälsoskydd tycker att Hajks digitala struktur är svårnavigerad. En numrering och tydligare "Se karta"-funktion skulle underlätta. Det är positivt att det går att klicka upp de relevanta kartlagren för textavsnitten på respektive del. Nollalternativet enligt miljöbalken måste inkluderas för att visa vad som händer utan planen, med hänsyn till översiktsplanen från 2009. Återställningsprojektet vid Svinholmens deponi bör förtydligas och nyare analyser än de från 2022 vore önskvärda.

Svar: *Det alternativa förslag konsekvensanalysen utgått ifrån är nollalternativet. Fördjupad översiktsplan för staden från 2009 kan inte ses som nollalternativ då den är fullbyggd och därför inaktuell. I förslaget redovisat alternativförslag innebär en mycket lösare styrning, så som det blir när kommunen inte har en för området aktuell översiktsplan. Förslaget bör inte referera till pågående projekt då den ska gälla över lång tid. Avseende underlag från 2022, Kungsbacka i världen och Hållbarhetsanalysen, kan de uppdateras till granskning eftersom det nu finns mer aktuella versioner. HAJK är ett program som utvecklas i samarbete mellan ett antal kommuner. Synpunkten om funktionen ”se karta” tas med på önskelistan om vad som kan förbättras.*

Länsstyrelsen tycker att det är positivt att kommunen har digitaliserat planen, vilket följer plan- och byggförordningen. Vidare anser att den föreslagna mark- och vattenanvändningen som berör andra kommuner bedöms vara lämpligt samordnad.

Svar: *Noteras.*

Samrådet och processen

Liberalerna tycker att det hade varit önskvärt om den Fördjupade översiktsplanen kunde förkorta tiden i de ofta långdragna detaljplanerna som tar många år att färdigställa på grund av långdragna utredningar. De tycker att förslaget rimmar illa med Boverkets beskrivning av vad en fördjupad översiktsplan är där "Orienterbarhet, överblickbarhet och rörelsemönster är begrepp som ofta diskuteras i detta skede och som direkt kopplar till trygghet och brottsförebyggande arbete."

Svar: *Tendensen med fler utredningar gäller inte bara Kungsbacka utan är ett nationellt fenomen. Ofta är utredningarna specifika för just den platsen och inte sällan kopplade till ett förslag som håller på att arbetas fram. Då är det mest effektivt att ta utredningarna i samband med detaljplanen. De utredningar som kan ha nytta på övergripande nivå är bilagda som planeringsunderlag och har hjälpt till att avväga vilka områden som föreslås utvecklas.*
Citatet ovan är hämtat från Boverkets webbsida där man kan läsa om vad ”skedet innebär ur ett brottsförebyggande och trygghetsskapande perspektiv”. Det skede som avses motsvarar fördjupad översiktsplan eller planprogram. Den här graden av detaljering tyder på att det som hanteras är stadsdelar och inte en hel stad.
När Kungsbacka gör en fördjupning för hela staden stämmer den bättre in på Boverkets beskrivning av vad som förväntas av en översiktsplan i det brottsförebyggande sammanhanget; ”De stråk som förbinder olika stadsdelar och detaljplaneområden med varandra är särskilt viktiga ur en trygghetsskapande och

brottsförebyggande synvinkel och bör särskilt uppmärksammas. Förbindelsestråken bör ha ett varierat innehåll, en mänsklig skala och vara trafikerade i lämplig utsträckning för att inte bli barriärer mellan olika områden." Den nivån har hanterats med förslagets riktlinjer.

Miljöpartiet anser att kommunen borde försett invånarna med upptryckta gratisexemplar av förslaget eftersom det är så omfattande.

Svar: *Förslaget är digitalt och kan där läsas av alla. Den som granskar kan välja att skriva ut materialet och det har varit möjligt. Den som inte har haft möjlighet att själv skriva ut har till självkostnadspris kunnat få ett exemplar på papper.*

Kallarebergets samfällighetsförening anser att dialogprocessen varit bristfällig och att förslaget strider mot gällande detaljplan.

Svar: *Kommunen har genomfört en omfattande invånardialog innan förslaget togs fram, där synpunkter från allmänheten och olika intressenter har spelat en central roll i planeringen. Genom dialogmöten, enkäter och samråd har arbetsgruppen strävat efter att involvera så många som möjligt. Under samrådstiden har vi annonserat dagspress och sociala medier vid flera tillfällen både för att uppmärksamma att det finns ett förslag att ta ställning till och annonsera tillfällen att informera sig och ställa frågor, se rubrik Aktiviteter under samrådet.*

I översiktlig planering hanteras de allmänna frågorna inom ett stort område som berör många. Detaljplaner reglerar juridiskt användningar inom ett mer begränsat område. När en detaljplan tas fram vägs de enskilda frågorna inom området mot de allmänna frågorna. En fördjupad översiktsplan föreslår förändringar som i förlängningen kan innebära ändringar av gällande detaljplaner. Avvägningar kring de enskilda frågorna görs sedan inom ramen för detaljplanen. Då kan höjder på nya hus, hur nära de bör ligga befintliga hus och så vidare diskuteras.

Kulturmiljö Halland framhåller att Kulturmiljöprogrammet som används som underlag är över tio år gammalt, vilket väcker frågor om dess aktualitet och tillräcklighet. Man påpekar att det behövs mer aktuella och fördjupade underlag för att identifiera och skydda kulturmiljöer, särskilt i områden som kan påverkas av ny bebyggelse.

Svar: *Det är kommunens uppfattning att kulturmiljöprogrammet är aktuellt och ett viktigt underlag. I förslaget hänvisas också till kompletterande kunskapsunderlag avseende riksintresset vid Kungsbacka torg. Kommunen har också stöd av kommunantikvarien vid planering.*

Utmaningar

Minskat utrymme i transportsystemet

Belastning på riksintresse E6/E20 och Västkustbanan

Mölndals Stad, Länsstyrelsen och Trafikverket uttrycker oro över belastningen på det nationella väg- och järnvägsnätet, särskilt väg E6/E20, som kan påverka utvecklingsmöjligheterna för regionen och riksintressena negativt. Mölndals Stad ser risker med ett ökat transport- och resebehov, vilket kan påverka stråket E6/E20 mot Göteborg och utvecklingsmöjligheterna för Mölndals stad.

Svar: *Kungsbacka kommun delar Länsstyrelsens, Trafikverkets och Mölndals stads oro kring belastningen på det nationella väg- och järnvägsnätet, särskilt E6/E20. Kommunens trafikmodell visar att biltrafikens ökningstakt kan minska, trots ett växande invånarantal, genom ett starkt fokus på hållbara transportslag som gång, cykel och kollektivtrafik. En viss ökning av biltrafiken är oundviklig, men enligt planförslaget förväntas den ske i betydligt lägre takt än vad Trafikverkets basprognoser indikerar. Modellen visar att trafikökningen kan hanteras inom det befintliga vägsystemet fram till att staden når 25 000 nya invånare.*

För att bemöta dessa utmaningar har plats avsatts för nödvändiga ombyggnader av trafikplatser och ytor för kollektivtrafikkörfält i staden. I förslaget finns riktlinjer som stödjer utvecklingen.

Kommunen går redan nu mot genomförande av förslagets intentioner. En utredning av Onsalamotet vid E6/E20 har inletts. Den syftar till att lösa kapacitetsutmaningar och förbättra trafiksäkerheten, inklusive kollektivtrafikens framkomlighet och gång- och cykeltrafikens behov.

Utredningar om ett Metrobussystem på väg 158 pågår. Den syftar till att öka både trafiksäkerhet och kapacitet längs sträckan upp till Radiomotet, vilket bidrar till kommunens mål att utveckla en stad som är livfull, grönskande och nyskapande. Det råder stor samsyn mellan Region Halland, Kungsbacka kommun och Göteborgsregionen om att frågan måste drivas gemensamt med Västra Götalandsregionen.

Förslaget ger också utrymme för ett ökat antal arbetsplatser i staden, vilket kan bidra till att fler kan arbeta och bo i kommunen samt att pendlingsströmmarna delvis vänds mot Kungsbacka stad vilket jämnar ut belastningen. Det kräver att ny mark för företag och service kan rymma de verksamheter som behöver flytta från stadens centrala delar för att ge plats för ny blandstad. Förslaget pekar på att blandstaden och områden för näringsliv och service behövs för att öka antalet arbetsplatser i staden och förbättra för kollektivtrafik i staden.

Sammanfattningsvis strävar Kungsbacka kommun efter att, tillsammans med staten och regionen, genomföra nödvändiga satsningar för att säkerställa en hållbar utveckling av infrastrukturen som möjliggör en fortsatt tillväxt av kommunen och arbetsmarknadsregionen.

Räddningstjänsten framhåller vikten av att hantera riskerna med transporter av farligt gods genom Kungsbacka stad, särskilt längs E6 och järnvägsstråket, då dessa kan påverka stadsutvecklingen och säkerheten i närliggande områden. Räddningstjänsten anser att omledningsplanens innehåll bör göras tillgängligt och att

omledningsvägens lämplighet kan behöva omprövas, särskilt med tanke på de planerade förändringarna av gaturummen i Kungsbacka stad. Räddningstjänsten är positiv till den nya översiktsplanen som skapar en tydligare separation mellan industri- och bostadsområden. De anser att detta är en bra åtgärd för att hantera risker, eftersom fysiskt avstånd är ett effektivt sätt att begränsa skador.

Räddningstjänsten efterfrågar att de prioriterade utryckningsvägar definieras och säkerställs i samarbete med kommunen. Vikten av att säkerställa framkomlighet för utryckningsfordon betonas, särskild vid förändringar i trafiksystemet.

Svar: *Det finns idag möjlighet att använda Arendalsleden och del av Göteborgsvägen som en sekundär omledningsväg för farligt gods om den primära vägen dvs motorvägen skulle vara avstängd. I övrigt finns inga omledningsvägar för farligt gods, varken primära eller sekundära, som får passera igenom Kungsbacka stad. Trafikverket har rollen som samordnande myndighet och ansvarar för att peka ut omledningsvägarna för farligt gods, dessa synliggörs i den Nationella vägdatabasen (NVDB). När det gäller framtida bebyggelse vid farligt gods leder så följer vi gällande lagstiftning.*
När det gäller det prioriterade utryckningsvägnätet så pågår detta arbete mellan Räddningstjänsten och Kungsbacka kommun. Här ser vi att de framtida kollektivtrafikkörfälten kan bidra till att förbättra utryckningstiderna när övriga trafiknätet är hårt belastat.

Balansen mellan trafikslagen

Moderaterna, Kristdemokraterna och Kungsbackaborna framhåller vikten av att beakta biltrafik i planeringen. Moderaterna betonar att biltrafikens roll inte kan ignoreras och att bilens användning kommer att vara viktig även i framtiden, särskilt med utvecklingen av elbilar. Kristdemokraterna lyfter behovet av pendelparkeringar och tillräckligt med parkeringsplatser för de som inte kommer att använda kollektivtrafik. Kungsbackaborna lyfter behovet av bättre vägar och kapacitet för bilar i staden.

Svar: *Förslaget innebär att antalet bilar kommer att kunna öka något om vi satsar på de yteffektiva transportslagen kollektivtrafik, gång och cykel. Kungsbacka kommuns förslag på fördjupad översiktsplan för Kungsbacka bygger på en avvägning mellan en önskvärd framtid och en möjlig framtid. Denna önskvärda framtid begränsas på ett eller annat sätt av våra utmaningar. Kapaciteten på E6/E20 har i stort sett nått sitt tak framförallt från Kungsbacka in mot Göteborg vilket gör det att nya bostäder i Kungsbacka endast marginellt kan bidra med nya fordon till E6/E20 under högtrafik. Stadens eget trafiksystem håller också på att nå sin kapacitetsgräns i högtrafik. För klara av att fortsätta utveckla trafiksystemet trots begränsade möjligheter till fler avlastande länkar i systemet, är det avgörande att alla transportalternativ tas i beaktande, med fokus på att öka andelen yteffektiva resor.*
Bilens roll förblir viktig, men påverkan från biltrafik vägs in. Om biltrafik tillåts ta upp allt för stora ytor för vägar och parkeringar, kan det begränsa stadens attraktivitet och tillgänglighet. Därför innehåller förslaget riktlinjer som styr mot en balans mellan trafikslagen, framför allt centralt i staden. Effektiv kollektivtrafik, cykelvägar och gångbanor kan avlasta trafiksystemet och förbättra framkomligheten för nödvändig biltrafik. Pendelparkeringar, särskilt vid stationer och knutpunkter, är en del en del av förslaget.

Region Halland, Göteborgsregionen, Aranäs AB, Miljöpartiet och Nämnden för Miljö & Hälsoskydd har synpunkter angående balansen mellan olika trafikslagen. Region Halland stödjer att kollektivtrafiken prioriteras i planen genom förbättrad framkomlighet och egna körfält för bussar. Göteborgsregionen anser att transportsystemet behöver bli mer yteffektivt och hållbart för att möta både den växande befolkningens behov och de krav som klimatutmaningarna ställer. Kungsbackas mål att förbättra kollektivtrafikens framkomlighet ses som ett positivt steg i denna riktning. Aranäs AB, Miljöpartiet och Nämnden för Miljö & Hälsoskydd tycker att framkomligheten för bilar bör minskas, prioritera gående, cyklister och kollektivtrafik. De föreslår att fler gator i innerstaden, särskilt kring Kungsbacka torg, stängs av för biltrafik och att parkeringsplatser tas bort för att gynna gång och cykel. Aranäs AB betonar behovet av en tydlig plan för kollektivtrafikens utveckling och menar att den är avgörande för att minska bilberoendet och skapa en mer hållbar stad. De saknar ett kartlager som beskriver kollektivtrafikambitionerna tydligare. Miljöpartiet pekar på målet att minska biltrafiken med 40 procent till år 2050, men saknar tydliga åtgärder för detta i planen. Miljöpartiet undrar om utredningsområden för trafik norr om Kungsmässan kan leda till en ringled, vilket skulle påverka områden där barn idag kan cykla och promenera säkert. Nämnden för Miljö & Hälsoskydd tycker att säkra gång- och cykelvägar till och från skolor samt busshållplatser prioriteras, särskilt vid nybyggnationer, samt parkering för lärare och föräldrar bör planeras omsorgsfullt.

Svar: *Kungsbacka kommun prioriterar trafikslagen utifrån Trafikverkets trafikrumsmodell, som delar in stadens gator i frirum, mjuktrafikrum och transportrum. I frirum, där människor ska kunna vistas och trivas, begränsas motorfordon för att gynna gående, cyklister och kollektivtrafikresenärer. Detta skapar en tryggare och mer trivsam miljö för de som rör sig till fots eller på cykel. I mjuktrafikrum prioriteras även oskyddade trafikanter, men här tillåts motorfordon i högre grad för att underlätta rörlighet. Dessa två trafikrum dominerar stadens gator. Genom att använda trafikrumsmodellen strävar Kungsbacka kommun efter att skapa en balanserad och hållbar trafikmiljö som främjar både säkerhet och tillgänglighet för alla trafikslag. I stadskärnan och vid Hede station betonar förslaget gångvänlighet. I hela staden kan ett finmaskigt och attraktivt gång- och cykelvägnät med minskat antal barriärer enligt förslaget.*
Norr om Kungsmässan finns ett utredningsområde för trafik, som en möjlig komplettering av det centrala trafiknätet. Trafiksäkerhet vägs alltid in när förändringar i trafik utreds.

Förslaget anger att mer plats för kollektivtrafik möjliggörs i de starka stråken. I förslaget har nya gång- och cykelkopplingar för att överbrygga barriärer pekats ut som gör staden mer attraktivt att gå och cykla i. Pendelscykelstråk har också pekats ut för att kunna utveckla dessa. Södra Torggatan kan enlig förslaget utvecklas till ett frirum där motorfordonstrafik i princip inte tillåts.

Av de 118 yttranden från invånare som granskats nämnde över 90 biltrafiken som en central fråga. Många uttrycker oro för hur bilarnas påverkan på stadsmiljön hanteras i planeringen och påpekar att en ökad biltrafik kan begränsa stadens utvecklingspotential. **En majoritet av yttrandena, cirka 80,** framhåller behovet av att minska bilberoendet och i stället frigöra stadens utrymme för andra ändamål. Dessa yttranden understryker vikten av att prioritera grönområden, mötesplatser och bättre kollektivtrafik och cykelvägar. De anser att bilens utrymmeskrav står i konflikt med stadens behov av att främja yteffektiva transportmedel och möjliggöra en stadsutveckling som gynnar fler grupper. **11 yttranden** lyfter fram behovet av att bevara eller stärka bilens

roll i stadsmiljön. Dessa röster menar att bilen är en nödvändighet, särskilt för hushåll i områden med begränsad kollektivtrafik. De anser att utökad vägkapacitet behövs för att möta behoven när staden växer. I flera yttranden lyfts också vikten av att säkerställa god tillgänglighet för biltrafiken som en avgörande faktor för stadens funktion och attraktivitet. Sammantagningsvis visar invånares yttrandena att bilens roll i stadens framtida utveckling är en viktig fråga. Majoriteten förordar en minskning av biltrafiken och en omställning mot yteffektiva transportlösningar och grönare stadsrum, medan en mindre grupp betonar bilens nödvändighet för tillgänglighet i en växande stad.

Svar: *Förslaget har fokus på att möjliggöra yteffektiva transportalternativ som spelar en central roll för att skapa en stadsmiljö som är inbjudande, funktionell och fylld av liv. Genom att prioritera gångvänliga miljöer och satsa på kollektivtrafik och cykelvägar minskas både trängsel och koldioxidutsläpp, vilket bidrar till en hälsosammare och mer trivsam stadsmiljö. Förslaget stärker stadens centrala delar som en levande mötesplats för invånare och besökare, där människor kan samlas, röra sig enkelt och delta i stadens sociala och kulturella liv. Grönområden, promenadstråk och offentliga ytor får en tydlig plats i förslaget, vilket skapar möjligheter för både avkoppling och aktiviteter som främjar gemenskap.*

För biltrafiken möjliggör förslaget en balanserad lösning där parkeringsmöjligheter nära stadskärnan gör det enkelt för bilister att ställa bilen och sedan röra sig till fots för att nå sina mål. Genom att ge plats till gång-, cykel- och kollektivtrafik frigörs utrymmen i trafiksystemet som gör det enklare och smidigare för de som behöver använda bilen, samtidigt som fler ges möjlighet att välja andra transportmedel utöver bilen. Ambitionen med förslaget är att möjliggöra en framtidssäkrad stad där människor kan vistas, mötas och delta i stadens utveckling.

Länsstyrelsen ser mycket positivt på intentionerna kring ökad attraktivitet för cykel och gång, samt att kollektivtrafik ska prioriteras. Det finns dock en risk att den vägkapacitet som frigörs när en högre andel reser kollektivt kan leda till inducerad trafik. Därför är det önskvärt att åtgärder för ökat resande med gång, cykel och kollektivtrafik kombineras med åtgärder för att begränsa biltrafiken.

Svar: *Kungsbacka kommuns trafikmodell visar att biltrafikens ökningstakt minskar, trots växande invånarantal, genom starkt fokus på en ökad användning av de yteffektiva transportslagen. En viss ökning av biltrafiken totalt bedöms vara acceptabel i en kommun med så pass splittrad bebyggelsestruktur. Ökningen av biltrafik förväntas bli betydligt lägre i planförslaget jämfört med om Trafikverkets basprognoser varit grundläggande. Med beaktande på planförslagets utmaningar kommer en minskning av andelen bilresor kunna uppnås, under förutsättning att betydande satsningar för de hållbara trafikslagen görs och ofta tillsammans med staten och Region Halland. Modellen indikerar att trafikökningen kan hanteras inom det befintliga vägsystemet fram till staden når upp till 25 000 nya invånare.*

Kristdemokraterna, Nämnden för Miljö & Hälsoskydd och en privatperson lyfter behovet av bättre parkeringsmöjligheter och knutpunkter i anslutning till kollektivtrafiken i Kungsbacka. Privatpersonen betonar att kommunen är vidsträckt och att många invånare måste resa långt för att nå kollektivtrafiken, vilket kräver fler parkeringsplatser och knutpunkter för att minska trycket på centrala delar. Kristdemokraterna efterfrågar

trygga och lättillgängliga pendelparkeringar vid kollektivtrafikens knutpunkter för att locka fler att resa kollektivt. Nämnden för Miljö & Hälsoskydd tycker att det finns ett behov av fler parkeringsplatser vid pendelstationer och knutpunkter för busstrafik när staden växer. Ett exempel på detta är att pendelparkeringen vid Kungsbacka station bedöms vara för liten för den planerade tillväxten.

Svar: *Det finns idag goda eller mycket goda parkeringsmöjligheter vid samtliga stationer utmed Västkustbanan både för personbilar och cykel. Kungsbacka station vänder sig i första hand till att ta emot kollektivtrafiken men även där finns det möjlighet att parkera både bil som cykel. De allra kortaste resorna till stationerna kan för merparten ske till fots eller med cykel på sträckor upp till två kilometer där det finns bra gång- och cykelanslutning.*

Trafikverket betonar vikten av realistiska befolkningsprognoser för att undvika överbelastning i trafikflöden. Trafikverket menar att det är skillnader mellan kommunens och Trafikverkets befolkningsprognoser, vilket påverkar trafikflöden och kapacitet.

Svar: *Den fördjupade översiktsplanen har tagit höjd för ett stort antal bostäder som medger en långt större befolkningsökning än prognoser visar. Även om kommunen bygger ut färre områden under perioden och växer enlig Trafikverkets prognos, kommer belastningen på trafiksystemet bli för hög, om åtgärder för en överflyttning till hållbara trafikslag inte prioriteras. Det kommer fortsatt att krävas dialog med Trafikverket i alla kommande detaljplaner i staden för att följa upp utvecklingen i trafiksystemet, inte minst för riksintresset E6/E20.*

Moderaterna, Eksta och en privatperson vill att förtätning och komplettering sker i centrala områden och stråk, särskilt runt stationerna, för att förbättra tillgängligheten till Göteborg och andra städer. Moderaterna betonar även vikten av att bevara småhuskaraktären i ytterområden. En privatperson framhåller också att Kungsbacka är en attraktiv bostadsort och att fler småhus och radhus bör byggas. Eksta ser positivt på förtätning av specifika områden som Rosengatan och föreslår att projektet med HSB Göteborg för förtätning mot Varbergsvägen påbörjas. De betonar att förtätning på öppna parkeringsytor kan leda till hållbar utveckling av bostäder.

Svar: *Att bygga tätare vid stationerna och glesare i övriga staden stämmer med förslagets strategi som blir tydlig i strategibilden. Småskalig bebyggelse kommer att vara möjlig framför allt i mindre centrala och till viss del i stationsnära lägen där lägre skala är motiverat på grund av omgivande bebyggelse. Dessa tankar förtydligas i en ny riktlinje som kan kopplas till kartan. Förslaget syftar till att ge mervärde för dem som vill bo centralt för att enkelt ha tillgång till stadens utbud.*

Liberalerna, Miljöpartiet och ett par privatpersoner vill se vidare studier och lösningar för stadens vägar. Liberalerna anser att Kungsgatan och Borgmästaregatan bör studeras för att rymma kollektivtrafikkörfält och de föreslår även att Stadshusets norra parkering kan bli en del av resecentrum. Miljöpartiet och en privatperson är kritiska till vissa stadsutvecklingsprojekt som påverkar grönområden. En privatperson

ifrågasätter vägplanering som går genom Forsgårdens golfklubb och påpekar att flytt av rekreationsområden längre bort från stadskärnan leder till ökat bilberoende. En annan privatperson undrar om Kungsbacka centralort är på väg att utvecklas till ett storstadsområde, med hänvisning till väg- och gatuplaneringen som går genom befintliga grönområden. Personen anser att E6/E20 mellan Fjärås till Varla redan fungerar som en förbindelselänk och att det inte behövs en ny väg öster om staden.

Svar: *Kollektivtrafikens framkomlighet är en betydelsefull del i planförslaget. Kungsgatan, Varbergsvägen, Varlavägen och Borgmästaregatan är utpekade i förslaget som viktiga för kollektivtrafik. På alla nämnda gator görs utrymme för kollektivtrafikkörfält, utom på Borgmästargatan där annan form av prioritet för kollektivtrafik möjliggörs. Stadshusets norra parkering ingår i utredningsområde för station i syfte att kunna ingå i framtida resecentrum.*

Förslagets strategi går ut på att möjliggöra för fler boende i närhet till station och på så vis verka för en attraktiv och hållbar stad. Därför föreslås en utbyggnad på golfbanan som ligger centralt i staden. I markanvändningskartan finns flera grönområden med olika karaktär.

Det är osäker vad invånaren avser med öster om staden. Förslaget innehåller inte någon ny väg vid stadens östra gräns.

Järnväg

Region Halland, Socialdemokraterna och några privatpersoner lyfter problemet med järnvägens barriäreffekter. Regionen påpekar behovet av ombyggnad av Kungsbacka centralstation och kapacitetsökning på Västkustbanan. De efterfrågar en diskussion om hur dessa satsningar kan stärka centrala Kungsbacka och påverka järnvägens närområde. En privatperson föreslår att järnvägen genom Kungsbacka grävs ner för att minska stadens uppdelning och förbättra tillgängligheten mellan olika områden.

Svar: *Den järnvägsinfrastruktur som går genom Kungsbacka stad är klassad som ett riksintresse. Riksintressen är ett statligt ansvar och bedöms vara av stor betydelse för samhället och skyddas därför av lagar och regler. Dessa regler säkerställer långsiktig tillgång till en effektiv och hållbar transportinfrastruktur, vilket är en förutsättning för att möta både nuvarande och framtida transportbehov på lokal, regional, nationell och internationell nivå. Riksintressen innebär många fördelar med att kunna utveckla vår stad men det finns nackdelar som till exempel att våra möjligheter att röra oss fritt över järnvägen begränsas. Kungsbacka kommun har tidigare utrett möjligheten för en nedsänkning av Västkustbanan, inklusive en geoteknisk bedömning och en grov kostnadsuppskattning. Slutsatsen är tydlig och visar att genomförandet är både tekniskt och ekonomiskt ogenomförbart, särskilt eftersom Västkustbanan måste hållas öppen för trafik under byggtiden. Därför kommer en nedsänkning av Västkustbanan inte att bli aktuell. Förslaget möjliggör åtgärder för att minska barriäreffekten genom fler passager möjligheter. Allt som berör utbyggnaden av Västkustbanan kommer Trafikverket att utreda och samråda kring, när det blir aktuellt, det vill säga det blir aktuellt först när Trafikverket har fått ett uppdrag i nationell plan. Nästa nationella plan gäller från 2026 till 2037.*

Region Halland framför att de är positiva till att Kungsbacka utvecklas med förtätning i kollektivtrafiknära läge och ser positivt på utveckling längs Trafikförsörjningsprogrammets utpekade stråk. De motiverar detta med att de kan erbjuda effektiv trafik om fokus för utbyggnad ligger längs stråken med eventuella förlängningar och det inte skapas nya utvecklingsområden utanför stråken.

Svar: *Noteras*

Göteborgs Stad anser att förslaget lyfter på bra sätt fram de frågor som rör relationen mellan Kungsbacka och Göteborg vad gäller behovet av utbyggd spårbunden kollektivtrafik. Planförslaget klargör att utbyggnaden av spårbunden kollektivtrafik måste gå i takt med den förväntade befolkningsutvecklingen annars riskeras negativa konsekvenser för stadsmiljön i båda städerna.

Svar: *Noteras*

Kungsbackaborna, föreningen Östra villastaden och flera privatpersoner uttrycker starka åsikter om placeringen av järnvägen och stationen i Kungsbacka. De är överens om att kommunen bör noga överväga alternativa lösningar för att minimera den negativa påverkan på stadskärnan. Kungsbackaborna och flera privatpersoner anser att den bästa lösningen vore att utreda möjligheten att gräva ner järnvägsspåren genom stadskärnan eller att flytta dem helt utanför centrum, längs motorvägen. De betonar att detta skulle skydda stadens småstadskaraktär, minska buller och trafikstörningar, samt förhindra risken för olyckor med godståg och snabbtåg genom centrala Kungsbacka. Föreningen Östra Villastaden och andra privatpersoner förespråkar att järnvägsstationen flyttas till områden som Hede eller Inlag. De menar att en sådan placering skulle vara bättre anpassad för framtida kollektivtrafikutveckling och minska trängseln i centrala delar av Kungsbacka. Föreningen Östra Villastaden anser dessutom att en station vid Inlag skulle minska behovet av rivningar av kulturhistoriskt viktiga byggnader och grönytor i stadens centrum. En annan privatperson föreslår att kommunen överväger att placera stationen söder om dess nuvarande läge, närmare områden som gymnasieskolor och idrottsanläggningar. De tror att detta skulle gynna stadens tillväxt och stödja näringslivet, samtidigt som det skyddar centrala Kungsbackas platsspecifika karaktär från att påverkas av en massiv järnvägsutbyggnad.

Svar: *Den järnvägsinfrastruktur som går genom Kungsbacka stad är klassad som ett riksintresse. Riksintressen bedöms vara av stor betydelse för samhället och skyddas därför av lagar och regler. Dessa regler säkerställer långsiktig tillgång till en effektiv och hållbar transportinfrastruktur, vilket är en förutsättning för att möta både nuvarande och framtida transportbehov på lokal, regional, nationell och internationell nivå. Riksintressen innebär många fördelar med att kunna utveckla vår stad men det finns nackdelar som till exempel att våra möjligheter att röra oss fritt över järnvägen begränsas.*

Kungsbacka kommun har tidigare utrett möjligheten för en nedsänkning av Västkustbanan, inklusive en geoteknisk bedömning och en grov kostnadsuppskattning. Slutsatsen är tydlig och visar att genomförandet är både tekniskt och ekonomiskt ogenomförbart, särskilt eftersom Västkustbanan måste hållas öppen för trafik under byggtiden. Därför kommer en nedsänkning av Västkustbanan inte att bli aktuell.

Förslaget möjliggör åtgärder för att minska barriäreffekten genom fler passager möjligheter. Allt som berör utbyggnaden av Västkustbanan kommer Trafikverket att utreda och samråda kring, när det blir aktuellt, det vill säga det blir aktuellt först när Trafikverket har fått ett uppdrag i nationell plan. Nästa nationella plan gäller från 2026 till 2037.

Gång och cykel

Moderaterna och Kristdemokraterna är kritiska till vissa gång- och cykelbroprojekt, där Moderaterna anser att en ny gång- och cykelbro vid Kolla inte fyller någon funktion, de menar att en gång- och cykelbro över ån till Inlag, Kungsbacka sportcenter, inte är nödvändig.

Svar: *De gång- och cykelbroar som föreslås bidrar till att staden blir mer gång- och cykelvänlig. Områden kopplas samman och området kopplas bättre till stadskärnan vilket minskar å-rummets barriäreffekt. Tillgänglighet och trygghet i staden ökar. Runt det besöksintensiva sportcentret där evenemang gör att många vill komma till eller från platsen vid samma tidpunkt, innebär minskat gångavstånd till sin bil, bostad eller annan målpunkt, att evenemanget blir mer attraktivt. När de som bor i staden får ett mer attraktivt gång- och cykelnät avlastas andra delar av transportsystemet och till exempel kan motortrafik flyta lite bättre.*

Demografi

Kostnadseffektivitet

Kristdemokraterna föreslår att nya grönområden i kommunen, av ekonomiska skäl, snarare bör vara tillgängliga skogsområden än skötta parker. De anser att detta skulle vara ett mer kostnadseffektivt sätt att skapa rekreativa ytor för invånarna.

Svar: *Hur grönområden ska utformas bedöms inte vara en fråga som ska behandlas i den fördjupade översiktsplanen utan bör snarare hanteras av de verksamheter som ansvarar för förvaltning och utveckling av grönområden. Däremot finns riktlinjer i den fördjupade översiktsplanen som betonar behovet av mångfunktionalitet i grönområden, vilket skulle kunna innebära en högre grad av ”vildvuxenhet”.*

Kristdemokraterna och Nämnden för Vård & omsorg betonar vikten av att planera för framtida behov inom kommunal service. Kristdemokraterna lyfter fram kommunens demografiska utmaningar och behovet av flexibla lokaler för offentlig som kan anpassas allteftersom behoven hos befolkningen förändras över tid. Samtidigt påpekar Nämnden för Vård & Omsorg vikten av att säkerställa mark till vård och omsorgsboenden, placerad nära kommunikationer och samhällsservice.

Svar: *Förslaget utgår från principen om multifunktionalitet vilket innebär att kommunen alltid prövar att ge ytor fler än en funktion.*

Nämnden för Vård & Omsorg tycker att vård- och omsorgsboenden ska definieras som samhällsviktig verksamhet och inte likställas med andra bostäder och verksamheter, vilket innebär att deras behov bör prioriteras i planering för översvämning.

Svar: *Förslaget har skrivits om. Vård- och omsorgsboenden omnämns inte längre specifikt i samband med samhällsviktig verksamhet.*

Offentlig service, växande stadsbefolkning

Nämnden för Vård & Omsorg, **Socialdemokraterna** och **flera privatpersoner** betonar behovet av att planera, för fler äldreboenden och anpassade bostäder för äldre i takt med en åldrande befolkning. Nämnden för Vård & Omsorg anser att omsorgsboenden bör byggas i närheten av kollektivtrafik för att underlätta för närstående och medarbetare. Socialdemokraterna framhåller att kommunen behöver en långsiktig bostadsutvecklingsplan som tar hänsyn till demografiska förändringar och ekonomiska förutsättningar. Privatpersoner föreslår att incitament bör skapas för äldre att sälja sina villor och flytta till mer ändamålsenliga bostäder som erbjuder trygghet och gemenskap.

Svar: *Förslaget förtydligar genom strategibilden och de starka kollektivtrafikstråken på var bebyggelsen främst bör hamna. Det är sedan i detaljplaneprocessen och kommunens lokalbehov kopplat till kommunens markägande som många gånger avgör var kommunens lokaler kan placeras. Förslaget pekar på var det är lämpligast. Kommunen håller på att ta fram en ny bostadsförsörjningsplan enligt bostadsförsörjningslagen och det är i denna som det anges mer specifikt vilka typer av bostäder som bör byggas och för vilka målgrupper.*

Socialdemokraterna lyfter fram vikten av att ta hänsyn till demografiska förändringar i planeringen. Socialdemokraterna föreslår även att en strategi bör tas fram för att göra kommunen mer attraktiv för unga, särskilt för åldersgruppen 20–29 år.

Svar: *Förslaget tar hänsyn till demografiska förändringar i staden och verkar för en balanserad befolkningsstruktur. Förslaget tar hänsyn till utmaningen att attrahera unga föreslår bland annat strategier som inkluderar fler arbetsplatser, bostäder och goda förutsättningar för restauranger, handel och caféer vilket även lockar unga. Genom att attraktiva boendemiljöer utvecklas och kollektivtrafiken förbättras, skapas bättre förutsättningar för unga att vilja bo och arbeta i Kungsbacka.*

Moderaterna, Aranäs AB och flera privatpersoner har synpunkter på näringslivsutveckling och stadsplanering. Moderaterna tycker att näringslivet bör koncentreras till områden med högre bebyggelse. Aranäs AB ser potential i Kungsgärde och Varlaberg som platser för förtätning och utveckling av både bostäder och logistik och lyfter fram vikten av att bygga sammanhängande stadsstrukturer. Aranäs AB varnar för att sprida ut verksamheter i ytterområden då det kan minska flödet i stadskärnan. De föreslår att investeringar prioriteras i centrala delar av Kungsbacka. En privatperson föreslår att kommunen bör planera för en verklig blandstad som stödjer företagande i mindre skala och säkerställer tillgänglighet i hela staden.

Svar: *Planen ger möjlighet för både stora och små företag att växa och bidra till stadens dynamik på olika sätt i hela staden. Förslaget förtydligas med att blandstaden vid stationerna innebär att bostäder, näringsliv och service blandas. Här möjliggör förslaget att näringslivet kan samlas i kluster, gångvänlighet och möjlighet för att transporter värnas. I bostadsområden förtydligas att näringsliv och service kan finnas som komplement. För de företag som inte kan blandas med bostäder, såsom verksamheter som är bullrande, ytkrävande eller miljöpåverkande, finns i förslaget särskilt utpekade områden för näringsliv och logistik. Dessa områden är strategiskt belägna nära effektiva transportnät för att underlätta för större transportbehov och minska störningar för boende, samtidigt som de bidrar till en välfungerande och hållbar näringslivsinfrastruktur.*

En privatperson påpekar att det är viktigt att skapa torgliknande centrum med butiker och områden för rekreation och motion och att innerstaden bör vara mer tillgänglig för dem som kommer med bil. En annan privatperson anser att staden bör fokusera på att skapa lugna platser och att planeringen bör främja villaområden och äldreboenden med tillhörande trädgårdar i stället för fortsatt förtätning.

Svar: *Utvecklingen av staden är inte ett antingen eller utan både och. Förslaget ger plats för både aktivitet och vila samt blandade bostadstyper i staden. Planen baseras på principer om yteffektivitet och blandade funktioner i syfte att främja ett hållbart resande och en levande och attraktiv stad. För att uppnå det innebär förslaget tätare och fler flerbostadshus vid stationerna medan de yttre lägena kan kompletteras med mer småskalig bebyggelse. Vård- och omsorgsboenden (äldreboenden) kommer att byggas i den takt de behövs i första hand inom områden avsatta för offentlig service.*

Flera privatpersoner och Nämnden för Vård & Omsorg betonar vikten av att vård- och omsorgsboenden bör placeras i kollektivtrafiknära lägen om de inte ligger centralt, för att säkerställa tillgänglighet för både boende och deras anhöriga. En privatperson understryker att kommunal service också bör vara belägen nära kollektivtrafik för att öka tillgängligheten för invånarna.

Svar: *Synpunkterna ovan ligger i linje med riktlinjen som säger ”Vi ska lokalisera offentlig service nära bostäder, kollektivtrafik och grönområden.”*

En **privatperson** ifrågasätter kommunens fokus på att attrahera nya skattebetalare och menar att det i stället borde vara en strävan efter att bygga upp en cirkulär ekonomi som fokuserar på hållbar utveckling och resurseffektivitet.

Svar: *Att bygga upp en cirkulär ekonomi är viktigt men ligger utanför den fördjupade översiktsplanens uppdrag.*

Ökad dagbefolkning

Företagare, **Kristdemokraterna och Socialdemokraterna** lyfter fram behovet av att öka tillgången till mark för nya företagslokaler för att stödja näringslivets expansion och bidra till ekonomisk tillväxt. Företagarna påpekar att tillgången till mark för företagslokaler är begränsad och uppmanar kommunen att skapa bättre förutsättningar för näringslivets utveckling. Kristdemokraterna anser att mer mark för näringslivet är avgörande och vill se fler kontorslokaler centralt, samtidigt som de vill utnyttja skyltläget vid E6/E20 bättre. Socialdemokraterna förespråkar att områden som vetter mot E6/E20 ska användas som skyltfönster för näringslivet och att tätare byggnation kan ge fler arbetstillfällen och bättre möjligheter för näringsidkare att bedriva lönsam verksamhet.

Svar: *Förslaget ger möjlighet för näringslivet att växa i blandstad och i områden för näringsliv och service. Förslaget uppmuntrar till att ta tillvara skyltläget vid E6/E20 i motivering till riktlinje "Vi ska verka för att placera näringsliv och service som kräver mycket utrymme och transporter längs E6/E20 och Arendalsleden."*

Nämnden för Service anser att för att befästa och utveckla den kommunala servicen bör följande områden nyanseras ytterligare i textform. Dessa områden är av största vikt att bevara och utveckla för att kommunen i framtiden ska kunna erbjuda kommunal service på strategiska platser: 1. Hedeskolan 2. Gullregnskolan med utvidgat område som tar del av allmän platsmark i anspråk 3. Hålabäcksskolan 4. Forsgläntan/Hundrastgården med utvidgat område som tar del av allmän platsmark i anspråk 5. Tingbergsskolan.

Svar: *Förslaget möjliggör förändring av Hedeskolan, Gullregnskolan, Hålabäcksskolan, Forsgläntan och Tingbergsskolan. Ett förtydligande om potentialen i dessa platser görs i förslaget.*

Miljöpartiet och Socialdemokraterna påpekar vikten av att balansera fördelningen av bostäder och näringslivsytor för att undvika obalans som kan påverka både ekonomisk utveckling och livskvaliteten för invånarna. Miljöpartiet framhåller att kommunen bör se över hur marken används för att optimera både bostadsutbud och företagsutrymmen. Socialdemokraterna betonar även att det är viktigt att både dagbefolkningen och nattbefolkningen ökar för att skapa en dynamisk stadsmiljö.

Svar: *Intentionerna i förslaget går ut på att kunna skapa fler arbetstillfällen i staden samtidigt som den växer i antal boende. Förslaget ger möjlighet för tillväxt av både dag- och nattbefolkning. Förslagets planeringsprincip om blandad markanvändning innebär också att vi strävar efter en bra balans mellan funktioner i staden. Målet är ett stort och varierande utbud av mötesplatser, näringsliv, service och bostäder som passar många olika människor och behov.*

En privatperson framhåller att det saknas en plan för ett mer diversifierat arbetsliv i kommunen och att det även behövs tillverkande industri i Kungsbacka för att skapa en bredare ekonomisk bas och fler typer av arbetstillfällen.

Svar: *Förslaget styr inte vilken typ av företag som kommer att etablera sig här. Det ger utrymme för fler företag och ger vida inriktningar för vilken typ som är lämplig nära ån respektive nära E6/E20 eller vid stationerna.*

Stadens attraktivitet och boendemiljö

Socialdemokraterna och flera privatpersoner betonar vikten av att skapa attraktiva boendemiljöer för att locka och behålla både unga och äldre invånare i Kungsbacka. Socialdemokraterna föreslår att kommunen fokuserar på att utveckla boendemiljöer som kan locka en bred befolkningsgrupp. En privatperson anser att högkvalitativa skolor och en väl fungerande barnomsorg är avgörande för att attrahera unga familjer och att kommunen bör utvecklas till en kunskaps- och utbildningshub.

Svar: *Inriktning i förslaget är att ”Vi verkar för en blandning av bostadstyper både när vi skapar nya bostadsområden och när vi utvecklar befintlig stadsmiljö.”*

En mångfald och blandning av bostäder med olika storlekar, upplåtelse- och boendeformer ger invånarna fler valmöjligheter och möjliggör att människor i olika livssituationer och inkomstnivåer möts. I Kungsbacka stad möjliggör planen fler flerbostadshus framför allt centralt och nära stationen. Förslaget innebär att stadens yttre delar kan kompletteras med enfamiljshus blandat med småskaliga flerfamiljshus med lägenheter. Vad det gäller kvaliteten på skolorna kan den här planen ge förutsättningar för skolor och förskolor i bra läge. Förslagets ingång är att staden behöver vara attraktiv för unga personer i arbetsför ålder. Förslaget går inte så långt som att utveckla en kunskaps- och utbildningshub, även om det kan vara möjligt med den typen av markanvändning inom ramen för förslaget.

Några privatpersoner har olika synpunkter på höghus och byggnader i staden. En privatperson tycker att kommunen bör satsa på ett riktigt högt hus med utsikt över fjorden som kan fungera som ett landmärke för Kungsbacka. En annan privatperson föreslår att staden bygger på höjden för att utnyttja marken mer effektivt. Samtidigt vill en annan privatperson att hus i staden inte ska byggas för högt (max tre våningar) för att behålla ljusinsläpp och möjligheten att se solen.

Svar: *Förlaget fokuserar på att balansera olika behov i stadsplaneringen. Att bygga högre på strategiska platser för att utnyttja marken effektivt och skapa nya landmärken möjliggörs. Det kan vara ett högt hus med utsikt över fjorden exempelvis. Samtidigt är det viktigt att behålla stadens karaktär och skapa miljöer med bra ljusinsläpp och trivsel. Därför planeras höghus främst i stationsnära och centrala områden.*

Länsstyrelsen betonar vikten av att skydda kulturhistoriskt värdefull bebyggelse och att denna ska ses som en resurs i samhällsbyggandet eftersom det skapar mervärde för invånare.

Svar: *Kungsbacka stad delar Länsstyrelsens syn på vikten av att bevara kulturhistoriskt värdefull bebyggelse. Att kulturhistoriska miljöer är en viktig resurs som bidrar till stadens identitet och skapar mervärde*

för invånare och besökare förtydligas. Genom att integrera historisk arkitektur i stadsutvecklingen stärks stadens kulturella arv och attraktiva och levande miljöer för framtiden skapas.

En **privatperson** föreslår att kommunen avsätter mark för egnahem för att skapa en mer varierad bebyggelse, vilket skulle möta efterfrågan från dem som vill bo i eget hus med trädgård.

Svar: *Förslaget strävar efter en varierad bebyggelse och planen möjliggör olika boendeformer, inklusive egnahem, för att möta efterfrågan från dem som vill bo i eget hus med trädgård. Detta bidrar till en mer blandad och inkluderande stadsmiljö.*

Flera privatpersoner efterfrågar förbättringar i stadens infrastruktur och parkeringsmöjligheter för att hålla stadskärnan levande och lättillgänglig. De menar att bristen på parkeringsplatser och otillräcklig infrastruktur kan påverka stadens liv och tillväxt negativt.

Svar: *Förslaget fokuserar på att skapa en hållbar och framtidssäkrad infrastruktur, vilket innebär att prioritera kollektivtrafik, gång- och cykelvägar framför ökad biltrafik. Genom att planera för hållbara transportalternativ kan trängsel och koldioxidutsläpp minskas, vilket bidrar till en mer attraktiv och hälsosam stadsmiljö. Att bygga mer infrastruktur för kollektivtrafikens framkomlighet gör att det till viss del blir mer utrymme för de som behöver använda bil i staden vid högtrafik. Dessutom är stadens geografiska begränsningar en faktor, det är viktigt att använda marken i staden för flera ändamål, till exempel grönområden, bostäder och offentliga ytor. Att skapa en stadskärna med mer liv och rörelse är också att ta bort parkeringar längs med gator och samlokalisera dessa i parkeringshus, oftast inrymmer parkeringshus en större volym men på en begränsad markyta.*

En privatperson föreslår att kommunen ska bygga ett stort hotell med spa på kvarteret Ejdern, medan en annan privatperson vill se fler enplanshus och lägenheter som är anpassade för unga, singlar och äldre för att möta olika boendebehov.

Svar: *Förslaget fokuserar på att möta olika behov och utmaningar i stadsplaneringen. Förslaget om ett hotell med spa på kvarteret Ejdern kan bidra till stadens attraktionskraft som besöksmål och kan genomföras med gott stöd i förslaget. I förlaget prioriteras också att skapa varierade bostadsformer, inklusive enplanshus och lägenheter anpassade för unga, singlar och äldre, för att möta invånarnas breda behov och främja social hållbarhet.*

Hållbar stadsutveckling

Nämnden för Service, Aranäs, Region Halland och Göteborgsregionen betonar vikten av en strategisk och hållbar utveckling av Kungsbacka stad. Nämnden för Service framhåller att staden bör byggas ut i en logisk ordning och prioriterar två större kluster: stadskärnan och Kungsbacka norra. De påpekar att utveckling av områden utan bostadsnära kommunal service, som förskolor, kan skapa utmaningar med vakanser. Dessutom

noterar nämnden att den nuvarande planeringen innebär större skolor och förskolor än vad som tidigare byggts i Kungsbacka, vilket ställer nya krav på planering och resurser. Aranäs menar att för att Kungsbacka ska nå målet om 12 000 nya bostäder till 2050 behöver de ekonomiska förutsättningarna för utvecklingen tydliggöras. De efterfrågar också en prioriterad tidplan för när olika delar av planen blir aktuella, då detta påverkar framtida investeringsbeslut. Region Halland och Göteborgsregionen ser positivt på planens inriktning att koncentrera bebyggelsen till kollektivtrafiknära lägen, särskilt kring stationerna. Region Halland lyfter att en förtätning i kollektivtrafiknära områden stärker reseunderlaget för den redan välutbyggda kollektivtrafiken och bidrar till en långsiktigt hållbar utveckling. Göteborgsregionen framhåller att detta främjar en hållbar tillväxt genom att utnyttja befintlig infrastruktur och skapa en transporteffektiv region.

Svar: *Planförslaget möjliggör flest bostäder i anslutning till våra två stationer för att skapa en yt- och kostnadseffektiv stadsutveckling. Offentlig service föreslås i hög utsträckning utvecklas i centrumsnära lägen där flest kommer att bo, verka och vistas. Förslaget möjliggör större skolor och förskolor om behovet uppstår. Att koncentrera flerbostadshus nära stationerna blir en mer kostnadseffektiv lösning än att sprida villabebyggelse i ytterområden. På detta sätt möjliggörs en tätare och hållbar bebyggelse nära våra centrala delar, vilket även stärker kommunens långsiktiga utvecklingsstrategi. Exakt hur vägen till genomförande ser ut hanteras inte i den fördjupade översiktsplanen. Dess funktion är att peka ut den långsiktiga utvecklingen för användningen av mark och vatten.*

Flera privatpersoner uttrycker oro över de höga bostadskostnaderna i Kungsbacka och de svårigheter som ungdomar, ensamstående med barn och människor i samhällsbärande yrken har att hitta överkomliga bostäder. De påpekar att många söker sig till billigare lägenheter med uteplatser och att de dyrare, nybyggda bostäderna inte är lika efterfrågade. Privatpersonerna efterfrågar en planering som inkluderar billigare och trygga boenden för att göra staden mer attraktiv och tillgänglig för alla invånare, särskilt ungdomar som annars lämnar staden på grund av de höga hyrorna.

Svar: *Utbyggnadstakten av bostäder styrs i kommunens bostadsförsörjningsplan som uppdateras varje mandatperiod. Översiktsplanens roll är att peka ut var bostäder är lämpliga ur ett långsiktigt perspektiv. Boendekostnaden kan inte styras i en översiktsplan, den är svår att styra överlag. Det kommunen kan göra är att planera in tillräckligt med områden som ger förutsättningar för ett tillräckligt stort antal bostäder som minskar risken för att efterfrågan driver upp priset. Detta är omhändertaget i förslaget då ett relativt stort antal områden är planerade som i sin tur möjliggör ett stort antal bostäder set över åren fram till 2050. Vidare vill planen verka för en blandning av bostäder gällande upplåtelseform, storlek och boendeform.*

En privatperson föreslår en alternativ stadsstruktur med avgränsade byar som erbjuder faciliteter för hemarbete, cirkulär ekonomi och egen energiproduktion, snarare än traditionella stadsmiljöer. Personen föreslår även att huvudstationen för tåg bör flyttas till Hanhals för att skapa ett "Nya Kungsbacka," vilket skulle kunna förändra stadens utveckling och attraktionskraft.

Svar: *I förslaget ses hållbarhet i Kungsbacka stad som en helhet som fokuserar på att stärka en sammanhållen tätare stadsmiljö samt med närhet till kollektivtrafik och service. Staden är på många ställen*

glest bebyggd och det finns utrymme för utveckling inom den avgränsning som finns med i översiktsplanen. Att flytta huvudstationen till Hanhals skulle skapa en trafiksituation där fler behöver resa långa sträckor för att nå centrala delar, vilket skulle öka bilberoendet och motverka våra hållbarhetsmål. Kommunen prioriterar i stället att utveckla stationsnära områden för att främja hållbara transporter och effektiv markanvändning som gynnar både miljön och invånarna.

Trygghet och inkludering

Trygghet och tillit

Trafikverket och flera privatpersoner uttrycker oro kring trafiksäkerhet och trygghet i samband med kommunens vägplanering. Trafikverket anser att kommunens planering för olika typer av gaturum kommer att bidra till ökad trafiksäkerhet och framkomlighet för oskyddade trafikanter, samtidigt som de påpekar att statliga vägar måste uppfylla VGU-krav för att säkerställa säkerhet och framkomlighet för alla trafikanter. Privatpersoner lyfter däremot oro för att utbyggnaden av Forsbergen och Forsvägens förlängning för biltrafik leder till försämrad trygghet och ökat trafikflöde. Utbyggnad i Gröninge påverkar fotgängare, cyklister och boende i området negativt när trafiken ökar. I båda områdena pekar man på risken för fler olyckor och att områden inte är anpassade för den ökade trafiken.

Svar: *Kommunen håller med Trafikverket om att trafiksäkerheten ökas när trafikrummen anpassas till nya förhållanden när staden växer. Den förlängning av Forsvägen som föreslås avses inte tillåta genomgående biltrafik. I Gröninge föreslås att på sikt byggas om till ett område för företag och service vilket sannolikt kommer innebära att färre personer bor i och i direkt anslutning till området.*

Socialdemokraterna och flera privatpersoner framhåller betydelsen av både upplevd och verklig trygghet i stadsmiljön. Socialdemokraterna anser att trygghet bör prioriteras genom lämplig stadsplanering, som exempelvis belysning, närvaro av människor samt liv och rörelse. De betonar också vikten av att människor ska känna sig trygga i sin vardag med boende, arbete, familj och försörjning. Privatpersoner tar upp specifika exempel på hur stadens trygghet har påverkats negativt, med hänvisning till ökningar av drogförsäljning, skjutningar och slagsmål. En privatperson uttrycker kritik mot stadens utveckling, menar att den inte främjar en trygg och mysig miljö och att det byggs för många höghus och parkeringar som främst är tillgängliga för välbeställda. De efterfrågar mer fokus på marknader, fritidsgårdar, satsningar på ungdomar, skolor och stöd till sjukhuspersonalen.

Svar: *Kungsbacka är generellt sett tryggare än andra delar av Sverige men den upplevda tryggheten har minskat något. Förslaget har riktlinjer som verkar för både upplevd och verklig trygghet i stadens planering. För att uppnå detta använder kommunen flera strategier som syftar till att öka närvaron av människor, skapa liv och rörelse samt förbättra tryggheten genom utformning och placering av offentliga miljöer. Fysisk planering kan bidra till en tryggare stad genom att det är enkelt att gå och cykla, placera offentlig service och aktivitetsområden på rätt ställen. Allt som gör att fler är ute och rör sig ökar generellt sett tryggheten. Genom att blanda bostäder, handel, kontor och kultur kan rörelsen i staden öka under alla tider på dygnet, vilket ökar trygghetskänsla och gör områdena mer livfulla och säkra. Planens fokus på kvalitativa mötesplatser bidrar till*

att olika grupper kan träffas, både i bostadsområden och på offentliga platser. När grupper träffas skapas förutsättningar för ökad tillit till andra i samhället vilket stärker den upplevda tryggheten. Vidare fokuserar planen på att bygga bostäder för alla, med en blandning av flerbostadshus, radhus och enfamiljshus, vilket främjar social inkludering. Genom att skapa trygga bostadsområden nära service och grönområden stärks den sociala sammanhållningen. Planen ger möjlighet för enstaka hus som sticker upp i stadsbilden främst i stationsnära områden för att effektivt använda marken och minska bilberoende. Förslaget möjliggör utökad kollektivtrafik och cykelinfrastruktur, vilket minskar behovet av bilparkering och frigör ytor för grönområden. Ungdomssatsningar, evenemang och service är möjliga att förverkliga inom förslaget. Stöd till sjukhuspersonalen är en regional fråga.

Inkludering

Moderaterna anser att FÖP bör vara generös i fråga om tillåten markanvändning för att säkerställa att områden kan bebyggas. De betonar även att kulturmiljöprogrammet ska styra så att högre byggnader inte byggs på fel platser.

Svar: *Förslaget medger ett större antal områden än det är sannolikt att bygga ut under perioden. Det ger valfrihet och flexibilitet. Det styr inte heller i detalj utan anger den inriktning kommunen bör ha för att kunna lösa de inte sällan motstridiga utmaningarna. Förslaget säger i riktlinje att höga byggnader inte får byggas i område sam omfattas av kulturmiljöprogram. Vilka områden som berörs av kulturmiljöprogrammet förtydligas. Förslaget behöver beakta ett effektivt resursutnyttjande av våra försörjningssystem så som exempelvis VA, el och trafiksystemskapacitet. Genom att tänka yteffektivt skapas förutsättningar som ger mervärden även för dem som vill bo centralt och ha enkel tillgång till stadens utbud. Därmed kan befintliga försörjningssystem nyttjas effektivare och därtill avlasta trafiksystemet för dem som inte kan välja annat färdslag än bil.*

Socialdemokraterna och Nämnden för Vård & Omsorg och Göteborgsregionen betonar vikten av en hållbar stadsutveckling som främjar både fysisk och psykisk hälsa, i enlighet med globala målet 3 om god hälsa och välbefinnande. Socialdemokraterna vill att staden motverkar ohälsa och att bostadsutvecklingen ska inkludera blandade upplåtelseformer och åldersstrukturer för att främja social kontakt och minska ofrivillig ensamhet. Nämnden för Vård & Omsorg lyfter också behovet av mötesplatser som är tillgängliga för alla samhällsgrupper, med särskilt fokus på funktionshindrade individer. De påpekar också att tillgänglighet för funktionshindrade individer över lag alltid är viktigt att tänka in tidigt vid planering. Göteborgsregionen ser positivt på Kungsbackas mål om att verka för en blandning av bostadstyper både vid utformning av nya bostadsområden och utveckling av befintlig stadsmiljö. Kungsbacka kommuns bostadsbestånd som helhet består idag av ca 70 procent småhus, 25 procent flerbostadshus, 4 procent specialbostäder och 1 procent övriga hus. För att skapa förutsättningar för en blandad befolkning sett till åldersstruktur och socioekonomi behöver en stor tyngdpunkt ligga på flerbostadshus med blandade upplåtelseformer. Ambitionen i planen att framför allt fler flerbostadshus och hyresrätter bör byggas ses därför som ett bra komplement till det befintliga beståndet.

Svar: *Att känna närhet till varandra och må bra är ett av målen för planen och därmed är hälsa en central del i planen. Planens fokus på en grönskande stad där invånare har närhet till grönområden ger möjlighet till fysisk aktivitet i utemiljöer samtidigt som detta främjar den mentala hälsan. Ofrivillig ensamhet och exkludering kan motverkas genom att följa planens riktlinjer om tillgängliga mötesplatser för alla inklusive personer med funktionsnedsättning. Genom att utforma mötesplatser rätt underlättar kommunen för flera olika grupper kan mötas. Att utforma staden ur ett jämlikhetsperspektiv kan innebära att målgrupper involveras i processen. Planen föreslår en blandning av bostäder med olika storlekar, upplåtelse- och boendeformer och strategin är att bygga tätt i stationsnära lägen.*

Socialdemokraterna, **Nämnden för Kultur & Fritid**, **Föreningen Funkisföräldrar och flera privatpersoner** lyfter fram betydelsen av mötesplatser för att främja social interaktion och gemenskap i staden. Socialdemokraterna anser att mötesplatser är viktiga för att motverka ofrivillig ensamhet, medan Nämnden för Kultur & Fritid föreslår ändringar i riktlinjerna för att inkludera uttryck som barn, unga och hållbarhet. Föreningen Funkisföräldrar anser att vårdboenden bör vara centrumnära för att skapa mer interaktion mellan omsorgstagare och samhället. Ett tiotal privatpersoner föreslår att torget ska bli mer livfullt med caféer, restauranger, lekplatser och mer grönska. De lyfter även potentialen hos Skansen och Hamntorget som kulturella mötesplatser och föreslår olika förbättringar för att öka områdenas attraktionskraft.

Svar: *Förslaget har ett fokus på att skapa kvalitativa mötesplatser där flera olika grupper kan mötas. Målet är att mötesplatserna finns i alla delar av staden och det samlade utbudet kan erbjuda en variation av upplevelser, inklusive konst, kultur, motion, naturupplevelser och socialt umgänge. Detta bidrar till att öka tilliten, främja hälsan och motverka ofrivillig ensamhet. Förändringar i riktlinjerna kommer att göras utifrån synpunkter från Nämnden för Kultur & Fritid. Gällande placeringen av bostäder med särskild service förtydligar planen genom strategibilden och de starka kollektivtrafikstråken på var bebyggelsen främst bör hamna. Det är sedan i detaljplaneprocessen och kommunens lokalbehov kopplat till kommunens markägande som många gånger avgör var kommunens lokaler kan placeras. Förslaget möjliggör att dessa boenden kan integreras i samhället med närhet till kollektivtrafik. Kungsbacka torg är en viktig och central mötesplats i staden och planen vill utvecklas stadskärnan som en centralpunkt för service, tjänster och arbetsplatser, där olika verksamheter som kontor, restauranger, småföretagare och handlare kan etablera sig. Gällande grönska är planens målsättning att i genomsnitt 10 procent av ytan i stadskärnan ska vara grönyta som är till för alla invånare.*

Föreningen Varlaskogens Vänner, Östra villastadens samfällighetsförening och flera privatpersoner fokuserar på bevarandet av kulturhistoriskt viktiga områden som Östra Villastaden och Järnvägsgatan. De uttrycker oro över att planerna på fler järnvägsspår genom staden kan leda till rivning av dessa värdefulla områden och uppmanar kommunen att prioritera alternativa lösningar som inte kräver förstörelse av stadens historiska och estetiska värden. En privatperson kritiserar dessutom planerna på att placera en rangerbangård i centrala Kungsbacka och menar att detta skulle förfula stadens utseende samt öka risken med transporter av

farligt gods genom stadskärnan. De föreslår att en folkomröstning hålls för att ge invånarna en tydlig röst i beslutet om järnvägens och stationens framtida placering.

Svar: *Kommunens inställning är att kulturhistorisk bebyggelse är en viktig del av staden som ska värnas. Detta förtydligas i planförslaget. Att riksintresset Västkustbanan byggs ut är en nationell angelägenhet. Det finns i dagsläget inga planer på att förändra stationens läge i staden. Trafikverkets Åtgärdsvalsstudie Varberg - Göteborg ligger till grund för vilka brister och framtida åtgärdsbehov som föreligger för Västkustbanan. I den utredningen finns inga planer på en rangerbangård däremot ska det även i framtiden finnas plats för ett tåg att stå parkerad (uppställt) under natten när stationen i framtiden ska byggas om. Allt som berör utbyggnaden av Västkustbanan kommer Trafikverket att utreda och samråda kring, när det blir aktuellt, det vill säga det blir aktuellt först när Trafikverket har fått ett uppdrag i nationell plan. Nästa nationella plan gäller från 2026 till 2037.*

Nämnden för Teknik diskuterar vikten av att utveckla en sammanhållen stadsstruktur och att knyta samman olika områden för att undvika isolerade öar av bebyggelse. Nämnden vill att begreppet "sammanhållen stad" tydliggörs och att attraktiva grönstrukturer används för att länka samman staden.

Svar: *Avseende sammanhållen stad förtydligas förslaget med information till kartlagret ”grönt nätverk”, tidigare benämnt gröna upplevelser. Tanken är att det gröna nätverket ska fungera som attraktiva länkar mellan olika delar av staden och föra in mer grönska och biologiska kvaliteteter i staden.*

Nämnden för Service betonar att kommunal service, såsom skolor och förskolor, tar upp stora markarealer, vilket inte är hållbart om de byggs endast för specifika ändamål. De föreslår att skolgårdar även bör betraktas som lekmiljöer och grönområden som kan användas under större delen av dygnet. Detta bör tydligt anges och räknas in i den procentsats över grönområden som samrådsförslaget förespråkar.

Svar: *Begreppet ”offentlig service” förtydligas avseende önskvärd flexibilitet både i byggnad och utemiljö. Förslaget innebär att skolgårdars och förskolegårdars grönska räknas in i stadens allmänt tillgängliga grönska eftersom den är tillgänglig utanför skoltid. Detta förtydligas.*

Nämnden för teknik anser att det behövs en tydligare definition av begreppet "offentlig service" och frågar om exempelvis lekplatser ingår i denna kategori.

Svar: *Begreppet offentlig service förtydligas. Det är viktigt att förstå att avsikten är att dessa områden över tid ska kunna vara flexibelt. Lekplatser har ingen egen kategori i förslaget utan kan ingå i flera av de övriga kategorierna, bland annat offentlig service, bostadsområde och grönområde. Att identifiera de mest lämpliga platserna för olika typer av lekplatser är ett arbete som bör ligga närmare den verksamhet som ansvarar för investeringar och drift av lekplatser. I förslaget finns däremot en riktlinje om lek där både närhet till bostad och naturmiljö betonas och där kopplingar görs till stadens grönområden.*

Kungsbackaborna, Centerpartiet, Miljöpartiet, **Nämnden för Service och privatpersoner** lyfter fram behovet av idrottsplatser och anläggningar för att möta invånarnas behov. Kungsbackaborna menar att verksamhetsområdet väster om E6/E20 gör att en ny plats för Tölö IP behövs, då föreningen spelar en viktig roll för ungdomar i kommunen. Miljöpartiet uttrycker oro över hur Tölö fotbollsklubb ska kunna fortleva när befolkningen ökar. Nämnden för Service påpekar att det finns ett uppdämt behov av fler anläggningar för idrotts- och fritidsändamål och föreslår att en ny idrottsplats byggs öster om Göteborgsvägen i närheten av Skårbyskolan för att möta detta behov. Flera boende i Gröninge påpekar vikten av lokala idrottsplatser som Hamravallen och Tölö IF, som spelar en central roll i att skapa trygghet och främja fysisk och social aktivitet för ungdomar och vuxna.

Svar: *Förslaget kompletteras med två aktivitetsområden avsedda främst för idrott i staden; Kungsbacka sportcenter som ges möjlighet att utvecklas samt ett nytt område i närheten av Hede station. Det nya området har potential att rymma Tölö IF. Avseende placering av idrottsplatser i staden bör en placering som lätt kan nås av många eftersträvas. Det vill säga det ska vara enkelt att gå, cykla, åka kollektivt eller bil dit.*

Nämnden för Vård & omsorg, **Nämnden för teknik och flera privatpersoner** lyfter vikten av tillgång till grönområden för invånarnas välmående och rekreation. Vård & omsorg föreslår att riktmärket för grönområden bör vara 200 meter från bostaden, snarare än 300 meter, för att bättre främja tillgänglighet. Tekniknämnden anser att tillgången till grönområden bör vara likvärdig oavsett socioekonomiska förutsättningar.

Svar: *Förslaget har strävat efter att skapa en likvärdig tillgång till grönska för stadens samtliga invånare oavsett var de bor. När det gäller avstånd till grönska har forskning visat att 300 m är den kritiska gränsen när det gäller hur långt de allra flesta människor är beredda att röra sig för att nå områden för vardagsnära rekreation. Bedömningen är att endast marginellt fler människor skulle ta sig ut i grönområden vid en minskning av avståndet till 200 m samtidigt som utrymmet för bostäder skulle minska. 300 m bedöms därför vara en bra avvägning.*

Flera privatpersoner och Socialdemokraterna ser värdet i att utveckla Kungsbackaån till ett attraktivt stråk, med fler passager för gång- och cykel, möjligheter för rekreation och förbättrad vattenkvalitet. Några privatpersoner föreslår specifika åtgärder som muddring, att riva bryggor för att förbättra vattenutsikten och att skapa mer tillgängliga områden för fritidsaktiviteter. Socialdemokraterna vill också se bättre tillgång till grön- och blåområden i närheten av bostäder. Socialdemokraterna betonar vikten av att kunna promenera längs hela Kungsbackaån och att ån ska vara trygg, upplyst och tillgänglig som en del av stadens grön- och blåområden.

Svar: *Förslaget följer i stort sett dessa synpunkter, bland annat genom riktlinjer som lyfter åstråkens betydelse och önskade utveckling och genom att i markanvändningskartan visar på åstråken som ett sammanhängande grönområde. Exakt hur gestaltningen av årummen ska se ut är dock en fråga för den verksamhet som arbetar med att planera, investera i och sköta om stadens utemiljöer.*

Kulturmiljö Halland, **Liberalerna och Vänföreningen för Kultur, Konst, Verkstad i Kungsbacka** samt flera **privatpersoner** uttrycker oro och förslag kring bevarande av stadens kulturmiljöer. Kulturmiljö Halland anser att befintliga kulturmiljöprogram är föråldrade och behöver uppdateras för att skydda viktiga kulturvärden i områden som Norra förstaden och Järnvägsgatan. Liberalerna påpekar att varje projekt bör anpassas efter sin omgivning för att passa in i stadens karaktär. Flera privatpersoner vill bevara småstadskänslan och undrar varför staden måste växa så mycket, samt vill skydda äldre byggnader som bidrar till stadens själ. Vänföreningen för Kultur, Konst, Verkstad i Kungsbacka efterfrågar byggandet av ett kulturhus för att stärka stadens kulturella profil.

Svar: *I översiktsplanen finns en riktlinje som också gäller i staden: ”Vid förändring eller förnyelse av en plats ska kulturmiljövärden, inom området eller i dess direkta närhet, identifieras och analyseras så att hänsyn kan tas utifrån platsens förutsättningar.” I motiv till riktlinje i förslaget står ” Stadskärnan består av flera områden med olika karaktärer och byggnadstyper. Detta ger en stad som karaktäriseras av att nya miljöer möter gamla, vilket ger en unik dynamik. Varje nytt projekt ska utformas utifrån sin tid och samtidigt samspela med det historiska i våra kulturmiljöer.” Norra förstaden och Järnvägsgatan finns med i kommunens kulturmiljöprogram. Förslaget förtydligas med information om var kulturmiljöprogram gäller. Utbyggnad av ett kulturhus är möjlig inom ramen för förslaget och särskilt lämplig inom ”blandstad”.*

Klimatförändringarnas effekter

Risk för översvämning mm

Länsstyrelsen, Miljöpartiet, Kungsbackaborna, privatpersoner, Hede Fashion Outlet AB och Göteborgsregionen uttrycker olika synpunkter på översvämningsrisker och behovet av effektiva skyddsåtgärder, där GR har en mer positiv inställning till planens hantering av dessa frågor jämfört med övriga. Länsstyrelsen påpekar att de långsiktiga skyddsåtgärderna, som inkluderar invallning och pumpanläggningar, behöver vara mer konkreta för att säkerställa marken enligt miljölagstiftning. Miljöpartiet och en privatperson betonar att vallen mot havet är planerad långt fram i tiden, vilket kan leda till att innerstaden drabbas av översvämningar innan skydden är på plats. Kungsbackaborna menar att yttre barriären färdigställs för sent och att översvämningsskydd saknas vid båtklubben. Kungsbackaborna och en privatperson efterlyser nytänkande kring översvämningsrisker i samband med byggnation i Kungsgärde, inklusive grävda kanaler och långsiktiga planer för dagvattenhantering. Hede Fashion Outlet AB efterfrågar specifika åtgärder, såsom kantskydd och muddring av Kungsbackaån, för att skydda sin fastighet mot översvämningar. Göteborgsregionen lyfter fram Kungsbackas konkreta hantering av klimatanpassningsfrågor i planen som en positiv åtgärd och anser att den fördjupade översiktsplanen effektivt stödjer en hållbar stadsutveckling i linje med de regionala målen. Göteborgsregionen rekommenderar en fortsatt och fördjupad analys av påverkan på och av de åar som rinner genom staden.

Svar: *Kommunen kommer succesivt öka säkerställandet av ett yttre översvämningsskydd genom till exempel fortsatta utredningar och säkerställande av markåtkomst. Den förstudie som har tagits fram visar att skyddet även i slutet av seklet sällan kommer behöva stängas och en genomförd kostnads-nyttoanalys visar att*

det ur ett samhällsekonomiskt perspektiv är bäst att anlägga skyddet så sent som möjligt. I väntan på det yttre skyddet kan andra anpassningar behöva göras. Som exempel används mobila skydd vid Kolla. Vid detaljplaneläggning behöver hänsyn tas för tiden fram till att ett yttre skydd är på plats. Längre uppströms räcker inte det yttre översvämningsskyddet för att minska översvämningsrisken. Kantskydd eller andra åtgärder behöver genomföras för att skydda till exempel verksamhetsområdena vid Varla och Hede. Här har den enskilde fastighetsägaren ett ansvar för att skydda sin egendom men kommunen kommer även utreda större åtgärder för att skydda sammanhängande områden och viktig infrastruktur i de fall det kan ses som ett allmänt intresse. Innovativa lösningar som att gräva kanaler eller andra nytänkande sätt att avleda eller fördröja vatten kommer uppmuntras framför allt vid nyexploatering. Det krävs mycket för att minska översvämningsrisken från Kungsbackaån men sådana åtgärder kan ändå vara bra för att minska översvämningsrisken vid skyfall.

Förslaget förtydligas med delar av svaret.

Kungsbackaborna, **privatpersoner och Nämnden för Teknik** betonar behovet av en långsiktig plan för dagvattenhantering i tätbebyggda områden. Kungsbackaborna föreslår att husägare uppmuntras att infiltrera regnvatten på sina tomter och att grävda kanaler kan mildra översvämningsrisker. En privatperson föreslår liknande åtgärder och tillägger att kommunen borde utreda möjligheten att återanvända regnvatten lokalt, till exempel för bevattning eller toalettspolning. Nämnden för Teknik anser att det är viktigt att ta tillvara på stora mängder regnvatten för användning vid torka, inklusive fastighetsnära fördröjningsmagasin.

Svar: *Den fördjupade översiktsplanen kan ses som en långsiktig plan för att ta hänsyn till översvämningsrisker och hushållning med vattenresurser när samhället utvecklas. Åtgärder likt de som föreslås uppmuntras genom riktlinjer och på en lite större skala avsätts mark för vattenhantering i grönområde, se markanvändningskartan. Åtgärder i en mer avgränsad skala, som de fastighetsnära, kan hanteras löpande när kommunen tillsammans med andra aktörer arbetar för att genomföra samhällsutveckling enligt översiktsplanen. För hantering av dagvatten har kommunen även en dagvattenplan, som är underlag till förslaget, med åtgärder som bland annat ska främja samverkan mellan kommun och privata fastighetsägare. System för till exempel användning av regnvatten för toalettspolning är möjliga att genomföra på en viss skala och kan hanteras vid detaljplanering. Större system för till exempel separering av avloppsvatten behöver utredas närmare och det behöver göras ställningstaganden innan sådan planering kan uttryckas i översiktsplanen.*

En privatperson föreslår byggandet av en sluss vid Kungsbackaån nära motorvägen, gärna med en pumpstation, för att minska risken för framtida översvämningar. De anser att denna åtgärd är nödvändig för att hantera översvämningsproblemen mer effektivt.

Svar: *Den åtgärd för att skydda staden mot stigande hav som beskrivs i planen och som det tidigare fattats ett inriktningsbeslut om, är just en sådan lösning som föreslås. En vall med en port som går att stänga när havsnivån är hög kombineras med en pumpanläggning som för ut åns vattenflöde medan porten är stängd.*

Svalkande grönska i staden

Länsstyrelsen, Miljöpartiet och Socialdemokraterna framhåller vikten av att skydda och öka krontäckningen i kommunen. Länsstyrelsen ser positivt på målet att öka krontäckningen men tycker att ambitionen bör vara högre för att uppnå ett ännu bättre resultat. Miljöpartiet lyfter fram EU arbete med naturrestaureringslagen, som innebär att trädkronornas täckning inte ska minska till 2030 och därefter öka tills kanske 10 procent av ytan täcks. De vill särskilt värna träd utmed Kungsbackaån, nära gångstråk samt i närheten av skolor, förskolor och äldreboenden. Socialdemokraterna håller med om att träd är viktiga för att ge solskydd och svalka och de prioriterar också förskolor, skolor och äldreboenden som viktiga områden för att skapa skugga och svalka.

Svar: *Det finns ingen standardiserad metodik för att mäta krontäckningsgrad vilket innebär att det är viktigt att definiera vad den föreslagna andelen förhåller sig till när man anger önskad krontäckningsgrad, något som varken EU eller Naturvårdsverket varit tydliga med. I Boverkets analys som baseras på lasermätning uppgår krontäckningsgraden inom SCB:s tätortsavgränsning för Kungsbacka till 30,4 procent. Inom enskilda områden i staden är krontäckningen däremot så låg som 4 procent. För uppföljning är avgränsningen "ny bebyggelse" vilket ska tolkas som större sammanhängande utvecklingsområden för bostäder och bedömt att 20 procent krontäckning är en svåruppnåelig men inte omöjlig målsättning med beaktande av att träd är små när de planteras. 20 procent krontäckning är att jämföra med mark av parkkaraktär eller trädklädd betesmark. Detta kommer att öka krontäckningen i staden som helhet till en bit över dagens 30,4 procent. I förslaget finns andra riktlinjer som styr mot ökad krontäckning i befintlig stadsmiljö. När det gäller vikten av skugga och svalka i närhet till barn- och äldreomsorg kompletteras riktlinjen om mångfunktionella platser med en skrivning som förtydligar betydelsen av detta.*

Risk för ras, skred och erosion

Länsstyrelsen, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap och en privatperson pekar på risken för ras, skred och erosion i vissa områden. Länsstyrelsen noterar att kommunen har identifierat områden med risk för skred och svårigheter att hitta stabil mark för utveckling och de uppmanar kommunen att redovisa hur dessa risker ska hanteras, särskilt med tanke på klimatförändringar. Länsstyrelsen anser att kommunen utifrån PBL ska identifiera och prioritera riskområden och visa hur riskerna ska minska eller upphöra. Myndigheten för samhällsskydd och beredskap framhåller vikten av att noggrant utreda risker för ras och skred, särskilt i områden med branta sluttningar och instabil mark. En privatperson påpekar att marken vid golfbanan och Söderån inte är lämplig för bebyggelse, med hänsyn till både skredrisk och översvämningsrisk.

Svar: *Använda underlag visar områden där det utifrån markens lutning och karterad jordart finns förutsättningar för skred. Det är främst aktuellt längs vattendragen vilket innebär att även förutsättningar för skred på grund av närhet till vattendrag finns med som kartunderlag. Förslaget kompletteras med ett kartunderlag som visar förutsättningar för erosion.*

När det gäller riskområden ser inte kommunen att det finns särskilda områden med befintlig bebyggelse att peka ut och därmed inte områden att prioritera. Som förslaget beskriver kommer kommunen göra en del strategiskt arbete med undersökningar och åtgärder främst längs Kungsbackaån. För den enskilde finns ett

ansvar att skydda sin egendom men där kommunen ser att vi kan bidra i de fall åtgärderna kan ses som ett allmänt intresse. Förslaget visar att vi är medvetna om att riskerna ökar på grund av klimatförändringar.

Marken vid golfbanan och Söderån är exempel på ett område som inte går att bebygga utan att ta stor hänsyn till skredrisk och översvämningsrisk. Förslaget visar vikten av att bevara området närmast Söderån som grönområde och att det även behövs yta för vattenhantering. Hur nära framtida bebyggelse kan komma Söderån och vilka förutsättningar det innebär utreds närmare i detaljplaneskedet.

Förslaget förtydligas med delar av svaret.

Minskad konsumtion

Socialdemokraterna betonar vikten av att bekämpa klimatförändringarna genom att minska konsumtionen, öka återbruk och återvinning, samt använda hållbara material och minska bilåkandet. De anser också att det ska vara enkelt för invånarna i framtidens Kungsbacka att göra klimatsmarta val i sin vardag.

Svar: *Fördjupad översiktsplan för Kungsbacka medför att vi kan utveckla kollektivtrafiken och att behovet av bilar och bilresor indirekt minskar. Övergången till fossilfria resor tar dock relativt lång tid och fram till dess kommer befolkningsökningen att bidra till att koldioxidutsläppen sannolikt i början kommer att öka. Smarta tekniska och digitala lösningar som underlättar resandet samt möjligheten att dela på resurser kan också bidra till ett hållbart resande. I övrigt innebär tekniska och digitala lösningar erfarenhetsmässigt inte en minskad konsumtion. Vi bedömer inte heller att övriga inriktningar i planen direkt kommer att påverka annan konsumtion än resande."*

Nämnden för Teknik betonar även vikten av att säkerställa att det finns planering och förutsättningar för att möta klimatrelaterade samhällsutmaningar på ett effektivt sätt.

Svar: *Klimatrelaterade samhällsutmaningar har varit en viktig utgångspunkt i arbetet med den fördjupade översiktsplanen. Havsnivåhöjning hanteras genom att planera för en barriär mot havet. I Söderån planeras för möjligheten att kunna skapa en större fördröjningsmagasin vid höga flöden och ett flertal grönområden pekas ut för att magasinering av vatten i samband med skyfall. Det finns också förslag på riktlinjer som är avsedda att bevara och öka andelen grönska i staden för att minska riskerna i samband med höga temperaturer.*

Våra försörjningssystem

Vatten och avlopp

Länsstyrelsen, Miljönämnden, Nämnden för Teknik, Socialdemokraterna och flera privatpersoner betonar vikten av att hantera dricksvattentillgången i framtidens planering. Länsstyrelsen framhåller att frågan om utökat dricksvattenuttag inte är tillräckligt utredd och kräver ett nytt tillstånd för vattenuttag i Lygnern, vilket kan påverka Rolfsån och andra riksintressen. De påpekar också att kommunens arbete med dricksvattenbehov och avloppsvattenhantering bör ingå i det vidare arbetet med förslaget och att kommunens Hållbarhetsbokslut

2022 kan vara ett värdefullt underlag för detta. Miljönämnden påpekar att dricksvattenbehovet inte behandlas tillräckligt utförligt i planförslaget och föreslår att initiativ som styrande dokument och arbetsgrupper lyfts fram mer tydligt för att parera risker för dricksvattenförsörjningen och stärker de initiativ som redan finns. Tekniska nämnden instämmer och menar att vattenfrågor bör vara en central del av FÖP för Kungsbacka stad och betonar behovet av långsiktig och krisbeständig VA-försörjning. Socialdemokraterna föreslår att specifika åtgärdsplaner tas fram för att skydda dricksvattenförsörjningen. Flera privatpersoner uttrycker oro över den nuvarande vattenbristen och ifrågasätter hur stadens växande befolkning ska kunna försörjas med tillräckligt vatten, särskilt med återkommande bevattningsförbud. Många menar att vatteninfrastrukturen måste utvecklas och att innovativa lösningar som återanvändning av gråvatten och regnvatten bör undersökas. Dessutom framförs att det inte framgår tydligt hur kommunen planerar att lösa vattenförsörjningen framöver.

Svar: *Förslaget visar på önskad utveckling för staden utifrån avvägningar rörande markanvändningen. Planen utgår från antagandet dricksvattenförsörjningen går att lösa, men skulle så inte vara fallet behöver utbyggnadstakten ses över. Detta förändrar dock inte bedömningen av markytornas framtida användning. I praktiken innebär det att den faktiska tillgången till dricksvatten behöver ingå som en del i beslutet att påbörja detaljplanering. Förslaget förtydligas avseende hur kommunen arbetar med dricksvattenfrågan.*

Nämnden för Teknik lyfter fram flera aspekter kring VA-infrastrukturens planering och utveckling. De anser att kartor i FÖP tydligt bör markera stråk och områden som krävs för VA-infrastrukturen, inklusive dagvatten. De föreslår också att FÖP inkluderar en översiktlig utbyggnadsordning och tidsplan för stadens utveckling, vilket underlättar strategisk planering av VA-infrastruktur och möjliggör en hållbar och kostnadseffektiv utveckling. Nämnden för Teknik påpekar att utbyggnadstakten och utbyggnadsordningen direkt påverkar avgiftsnivåerna för VA-abonnenter och att detta bör beaktas för att hålla nere kostnaderna för invånarna. De noterar dessutom att en inriktning som möjliggör ytterligare förtätning i centrala kommundelar kan leda till lägre kostnader för taxekollektivet.

Svar: *Ytterligare ett par områden för vattenhantering har identifierats efter samrådet och har lagts till i markanvändningskartan. Ett nytt underlagsmaterial om ytliga rinnvägar har tagits fram. Frågan om utbyggnadsordning bör inte ingå i ett så pass långsiktigt dokument som en översiktsplan, även om det finns ekonomiska fördelar med att ha framförhållning i planeringen.*

Länsstyrelsen och Miljö & Hälsoskydd lyfter fram behovet av att ta itu med förorenade områden och klimatrelaterade samhällsutmaningar i kommunens planering. Länsstyrelsen påpekar att kommunen har synliggjort förekomsten av förorenade områden i planen, men anser att översiktsplanen ger en förenklad bild av befintliga risker. De föreslår att texten i miljökonsekvensbeskrivningen utvecklas för att bättre beskriva problematiken och riskerna kopplade till förorenad mark. Miljö & Hälsoskydd instämmer och menar att planen inte tillräckligt beaktar de potentiellt förorenade områden som har mycket stor eller stor risk. De framhåller att kommunen bör ha en mer aktiv strategi för att åtgärda dessa områden och föreslår att målet ska vara att planområdet år 2050 ska vara helt utan sådana förorenade områden.

Svar: *Förslaget kompletteras med utvecklad text, kartunderlag och att information om förorenad mark läggs till i infoklick-texten för berörda områden.*

Kungsbackaborna efterlyser nytänk i nya bostadsområden när det gäller vattenförbrukning, elanvändning och uppvärmning. De föreslår användning av digitalisering och inspireras av initiativ som Tamarinden i Örebro, vilket fokuserar på innovativa och hållbara lösningar för stadsutveckling.

Svar: *Innovativ teknik kan vara en viktig del för att nå de mål som den fördjupade översiktsplanen ställer upp och planen möjliggör den här typen av system. Det finns dock inte möjlighet att styra mot specifika tekniska lösningar i en fördjupad översiktsplan utan detta är en fråga som måste ligga på fastighetsägaren.*

Livsmedelsförsörjning (jordbruksmark)

Länsstyrelsen anser att kommunen måste tydligt redovisa varför jordbruksmark tas i anspråk och om det finns alternativa lösningar. De påpekar vikten av att överväga andra möjligheter innan värdefull jordbruksmark exploateras för byggnation eller andra ändamål.

Svar: *Den jordbruksmark som tas i anspråk bedöms ha ett strategiskt viktigt läge för att Kungsbacka ska kunna gå mot ett hållbart samhälle utifrån ett helhetsperspektiv. Genom att koncentrera bostäder och arbetsplatser vid transportstråk och noder ökar möjligheten till klimatneutralt resande samtidigt som den tätare bebyggelsen gör att en relativt sett mindre andel jordbruks- och skogsmark behöver tas i anspråk. Högre befolkningstäthet ger också förutsättningar för att på ett kostnadseffektivt sätt tillhandahålla kultur, grönområden, handel och service på gång- och cykelavstånd - något som främjar fysisk och mental hälsa och minskar bilresorna. I beredningen av planen har ingen mark med motsvarande kvaliteter kunnat identifieras som skulle ge motsvarande samhällsnytta.*

Socialdemokraterna och Centerpartiet betonar vikten av att skydda värdefull åkermark i kommunen. Socialdemokraterna konstaterar att förtätning av staden är nödvändig för att kunna värna åkermark. Centerpartiet föreslår att bergs- och skogsområdet nordväst om Björkris 1 utreds för bostäder för att minska byggnation på åkermark och menar att detta område bör markeras som ett utredningsområde i planeringen. Centerpartiet uttrycker stöd för att värdefull åkermark öster om Göteborgsvägen, mittemot Björkris Vård & omsorgsboende, behålls som landsbygd och att markanvändningen där föreslås vara oförändrad. De ser också möjligheter att utveckla en ny idrottsplats med fotbollsplaner mittemot Skårbyskolan nära de nya bostadsområdena i Björkris etapp 2B, vilket skulle bidra till områdets utveckling utan att påverka åkermarken.

Svar: *Förslaget visar att genom att bygga tätare främst kring stationer kan flera områden med åkermark fortsätta att vara landsbygd. Förslaget i sin helhet tar höjd för en mycket stor expansion av staden och ytterligare områden är inte relevant att lägga till. Den åkermark som tas i anspråk avser mark nära Hede station, det sedan länga påbörjade Tölö Ängar, ny mark för näringsliv och service med närhet till mot på E6/E20 samt ett centralt beläget område. För samtliga är bedömningen att just dessa område behövs för en hållbar*

utveckling av staden. Förslaget kompletteras med två aktivitetsområden avsedda främst för idrott i staden; Kungsbacka sportcenter som ges möjlighet att utvecklas samt ett nytt område i närheten av Hede station.

Kretslopp – cirkulärt

Socialdemokraterna betonar vikten av att främja återbruk och återvinning (mål 9) i Kungsbacka och att krav bör ställas på byggaktörer och näringsidkare för att hålla konsumtionen nere. De framhåller också att användningen av tekniskt vatten bör bli en vanlig lösning för att spara på resurser. Socialdemokraterna uppmuntrar dessutom till användning av cirkulärt vatten och anser att det ska vara enkelt för invånarna att välja boenden där vattenanvändningen görs med eftertanke, så att vatten som kan återanvändas faktiskt återanvänds.

Svar: *Bedömningen är att det inte finns utrymme för att styra frågor rörande cirkulära VA-system i en fördjupad översiktsplan eftersom planen framför allt syftar till att beskriva lämplig markanvändning. Förslaget möjliggör dock den här typen av lösningar. Ett projekt som nyttjar nydanande teknik behöver hanteras i en separat process som till exempel kan innefatta att aktivt söka upp de fastighetsaktörer som är intresserade och föra dialog kring nya sätt att bygga och hur kommunen kan stödja detta.*

Krisberedskap och samråd för skydd av riksintressen

Länsstyrelsen betonar vikten av samråd med Försvarsmakten, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap och Luftfartsverket när det gäller frågor kring sekretessbelagda riksintressen för totalförsvar. De menar att alla ärenden avseende höga objekt behöver skickas på remiss till Försvarsmakten för att säkerställa att riksintressena inte skadas. Det föreslås också att detta tydliggörs i en generell text i översiktsplanen. Länsstyrelsen noterar att den "yttre beredskapszonen" saknar beskrivande text i planen och att det är viktigt att klargöra vad zonen innebär samt hur den kan påverka planerad bebyggelse.

Svar: *Avseende hantering av höga objekt finns information i kommunövergripande översiktsplan. Texten ”yttre beredskapszon” i förslaget var en bildtext som hamnat fel i utskrift och inte en rubrik.*

Energiproduktion och elinfrastruktur

Eksta, **Ellevio, E.ON och en privatperson** lyfter fram behovet av en tydlig strategi för lokal energiproduktion och en robust elinfrastruktur i Kungsbacka stad. Eksta påpekar att det saknas förslag på lokal energiproduktion i planen och föreslår att lämpliga områden för solcells- eller solvärmeparker utreds samt att spillvärmeresurser tas till vara. De uttrycker även en önskan att delta i ett "Kungsbacka stads energiråd". Ellevio betonar vikten av att kommunen beaktar regionnätsanläggningar för att säkerställa elsäkerhet och driftsäkerhet och föreslår att planbeskrivningen kompletteras med information om dialog med Ellevio vid ny eller ändrad markanvändning. E.ON framhåller betydelsen av elförsörjningens roll för stadens utveckling och behovet av att utöka elnätets kapacitet för att möta det ökande energibehovet, särskilt med tanke på elektrifiering och solenergi. De betonar vikten av samarbete mellan kommunen och nätbolagen samt efterlyser tidig dialog för att säkerställa

bästa möjliga framdragning av elnät med minimalt intrång. En privatperson påpekar problem med överbelastade transformatorer och elförsörjning som måste åtgärdas innan expansion.

Svar: *Kommunen har påbörjat en ny energiplan där dessa frågor kommer att behandlas.*

Sårbara ekosystem

Bevarande av grönområden och ekologisk mångfald

Länsstyrelsen och flera lokala föreningar uttrycker oro över att planförslaget kan ha negativa effekter på riksintressen som friluftsliv, kulturmiljö och högexploaterade kustområden. Länsstyrelsen betonar behovet av att kommunen tydligare motiverar hur dessa värden ska skyddas, särskilt i områden som Oskarsberg och Kungsbacka innerstad och efterlyser en mer detaljerad miljökonsekvensbeskrivning för att klargöra dessa bedömningar. Föreningen Varlaskogens vänner vill att planerna på ny offentlig service i Varlaskogens nordöstra del skrotas, eftersom de anser att de hotar viktiga grönområden. Kallarebergets samfällighetsförening uttrycker oro över att utbyggnaden mellan Forsbäck och Oskarsberg kan skada den biologiska mångfalden, bidra till klimatpåverkan och minska områdets ekosystemtjänster, samt påpekar att de geotekniska förutsättningarna i området är bristfälliga.

Svar: *Varlaskogen är ett av flera tätortsnära skogsområden. Den gällande plan som finns i Varlaskogen ligger kvar som en planreserv. Om den inte utnyttjas under perioden är avsikten att skogen förblir intakt, vilket framgår av kartan. Förslaget innebär en mindre utbyggnad i den föreslagna delen som har begränsad negativ påverkan på natur- och rekreationsvärden. I synnerhet om till exempel en förskolegård kan integreras i skogsmiljön på ett bra sätt. Nya bostadsområden/utredningsområden i Forsbäck respektive Oskarsberg tar naturmark i anspråk vilket riskerar att påverka ekosystemtjänster och biologisk mångfald negativt. Den ekosystemtjänstanalys som kommunen tagit fram indikerar att de utpekade områdena har relativt liten betydelse för ekosystemtjänster. Områdena har utifrån de underlag kommunen har tillgång till (översiktlig naturvärdesinventering och fjärranalys av sannolikhet för höga naturvärden i skog) inte heller särskilt höga naturvärden. Påverkan på biologisk mångfald bedöms vara begränsad och bedömningen har gjorts att det är bättre att samla bebyggelse i tätorter snarare än att sprida ut den över större områden. Geotekniska förutsättningar undersöks i samband med detaljplanering. Fördjupade naturvärdesinventeringar kommer att genomföras som ett led i detaljplanearbetet och anpassning av bebyggelse görs för att minimera negativ påverkan på biologisk mångfald och ekosystemtjänster. Miljökonsekvensbeskrivningen kompletteras med motiveringar till hur riksintressen tillgodoses. Oskarsberg och Forsbäck bedöms ligga bortom 2050 för bebyggelse och läggs därför som utredningsområde.*

Nämnden för Teknik, **Socialdemokraterna, Föreningen Varlaskogens vänner, Kallarebergets samfällighetsförening och Gröningedalens samfällighetsförening** betonar vikten av att bevara grönområden för att skydda biologisk mångfald och ekosystemtjänster. Tekniknämnden anser att den gröna infrastrukturen bör stärkas för att förbättra naturens nyttor för människor och samhälle. Socialdemokraterna förespråkar förtätning av staden för att skydda grönområden och anser att förslaget redan värnar dessa områden med

tydliga skrivningar om deras bevarande. Samfällighetsföreningarna uttrycker oro över att nya bostadsprojekt kan förstöra viktiga grönområden och naturvärden samt skapa konflikter med befintliga bostäder.

Svar: *Förslaget bygger på en så kallad ekosystemtjänstanalys som haft som ambition att väga samman de olika nyttor som stadens gröna områden tillhandahåller för att på så sätt identifiera de viktigaste. Förslaget har också beaktat natur med höga naturvärden samt artförekomster. Bedömningen är att förslaget skapar förutsättningar för att säkerställa både sociala och ekologiska värden för staden och det omgivande landskapet som helhet, trots att vissa grönområden tas i anspråk för bebyggelse.*

Nämnden för Teknik och Kallarebergets samfällighetsförening poängterar vikten av att säkra ekologiska samband och skydda sårbara ekosystem. Kallarebergets samfällighetsförening varnar för att utveckling i områden med dåliga geotekniska förutsättningar kan skada biologisk mångfald och öka klimatpåverkan.

Svar: *Bedömningen är att en utveckling av staden i framför allt stationsnära läge skapar så pass stora positiva effekter för natur och miljö utifrån ett helhetsperspektiv att det väger upp de ingrepp som görs. Staden utgör en väldigt begränsad yta sett till resterande landskap som är mer betydelsefullt för biologisk mångfald och funktionella ekosystem. Dessutom har stor vikt lagts vid att i planen skapa förutsättningar för en stadsmiljö som är rik på grönska och som tar stor hänsyn till värdefull natur.*

Länsstyrelsen, Nämnden för Miljö & Hälsoskydd och Socialdemokraterna framhåller vikten av att stärka vattenförvaltningen i Kungsbacka och att förslaget tydligare ska bidra till att miljökvalitetsnormerna för vatten uppnås. Länsstyrelsen bedömer att planförslaget påtagligt riskerar att skada miljökvalitetsnormerna för vatten och anser att ambitionen i den fördjupade översiktsplanen behöver höjas. Nämnden för Miljö & Hälsoskydd och Socialdemokraterna betonar komplexiteten i att förbättra vattendragens kvalitet, då dessa påverkas av avrinningsområden även utanför kommunens gränser. Nämnden för Miljö & Hälsoskydd anser att fokus bör ligga på att förbättra vattendragens status snarare än att enbart förhindra försämring. Socialdemokraterna understryker att rena vattendrag är avgörande för att bevara den biologiska mångfalden.

Svar: *Uppfyllda miljökvalitetsnormer är avgörande för att kunna fortsätta utveckla staden. I översiktsplanen för Kungsbacka kommun finns en riktlinje som anger att system för dagvatten ska utformas så att de förbättrar vattenkvaliteten, vilket alltså även gäller för tillkommande bebyggelse inom Kungsbacka stad. Ytterligare åtgärder för att bidra till att uppnå miljökvalitetsnormerna bedöms vara begränsade inom ramen för den fördjupade översiktsplanen. Planen möjliggör rätt förutsättningar för dagvattenrening men kan inte garantera den minskning av föroreningar som egentligen behövs. Dels eftersom dessa föroreningar kommer från uppströms liggande områden, dels eftersom kommunen har begränsad möjlighet att genomföra åtgärder i den befintliga bebyggelsen. Ett antal förbättringsförslag finns dock kopplade till genomförandet av planen:*

- *Tre våtmarksrestaureringar som bidrar till minskat läckage av näringsämnen.*
- *Kantzoner för rekreation längs Kungsbackaån som bidrar till minskat läckage av näringsämnen.*
- *Stora ytor för fördröjning och rening av dagvatten i ny bebyggelse.*

- *Omvandling av jordbruksmark till bostadsområden som minskar läckage av näringsämnen till vattnet.*

Vidare har kommunen ålagts av Länsstyrelsen att ta fram en åtgärdsplan för att Kungsbackaån ska uppnå miljökvalitetsnormen som en del av tillståndet för Hammargårds reningsverk, som i sig är en förutsättning för den fördjupade översiktsplanens förverkligande. Detta innebär att åtgärder uppströms kommer att hanteras i en separat process.

Geografiska utmaningar/Användning av mark och vatten

Å-rummet

Privatpersoner och företag uttrycker liknande synpunkter om att skydda å-rummet från kommersiell exploatering och förtätning av byggnader. Privatpersoner ser å-rummet som en plats för natur och rekreation, där promenad- och cykelstråk kan förbättras utan att områdets naturliga karaktär förstörs. De flesta framhåller vikten av att å-rummet förblir öppet och tillgängligt för invånarna. Företagen delar uppfattningen att å-rummet redan är tillräckligt bebyggt och att ytterligare utveckling inte behövs. De betonar å-rummets värde som en plats för vila och avslappning och motsätter sig fler kommersiella byggnader i området.

***Svar:** Avsikten är att området närmast ån förblir grönt och att våra områden för företag och service ska kunna vara flexibla och förändras över tid. Den avsikt förslaget förmedlar är att å-rummet ska vara en plats för rekreation och just detta vill förslaget signalera i intilliggande områden för att attrahera företag och service som passar in i miljön nära ån och kan bidra till att förstärka den.*

Kungsbackafjorden

Nämnden för Miljö och Hälsoskydd anser att området Svinholmens deponi, som är beläget söderut vid det inre av Kungsbackafjorden och klassificerat som riskklass 1 (mycket stor risk), både kan påverka och påverkas av visionen för Säröbanan. Nämnden för Miljö och Hälsoskydd har även uttryckt oro över att Kungsbackafjorden är sårbar för byggnation.

***Svar:** En framtida Säröbana kommer gå på pelare, en viadukt över Svinholmen. Detta förtydligas i förslaget. Prövningar om hur byggnationen påverkar Kungsbackafjordens värden görs inför utbyggnad.*

Forsbergen och Forsgården

Över 25 privatpersoner uttrycker stark oro över att Forsbergen riskerar att förlora närliggande rekreationsområde om det byggs bostäder där. De värderar skogens och naturens biologiska mångfald högt och vill att området bevaras. Många betonar behovet av att skydda Forsbergen från urbanisering och pekar på problem med vatten och avlopp som hinder för byggnation. De flesta vill att Forsbergen i stället ska utvecklas för fler friluftsaktiviteter och inte användas för bostadsbyggande.

Några privatpersoner betonar att Forsgårdens golfbana är en stor tillgång för staden och bör bevaras som ett öppet grönt område för rekreation.

Fastighetsägare i Forsbergen uttrycker en vilja att deras mark ska utvecklas för bostadsbyggande och många betonar vikten av att deras egna fastigheter ska förbli tillgängliga för exploatering. Flera av fastighetsägarna efterfrågar flexibilitet i den fördjupade översiktsplanen för att undvika begränsningar som kan hämma utvecklingen på deras mark. De förespråkar en hög exploateringsgrad och argumenterar för att deras mark har potential att bidra till kommunens mål om bostadsutveckling.
Samtidigt uttrycker fastighetsägarna en önskan om att upprätthålla en balans i området genom att andra delar av Forsbergen, särskilt närliggande fastigheter som inte ägs av dem själva, bevaras som natur- och rekreationsområden.
När det gäller infrastrukturen betonar fastighetsägarna behovet av att integrera ny utveckling med befintlig bebyggelse på ett sätt som harmoniserar med den omgivande miljön. Detta lyfts fram som ett sätt att minimera påverkan på naturen samtidigt som möjligheterna till exploatering optimeras för deras fastigheter.

Centerpartiet och Moderaterna är positiva till förslaget om nya bostäder i Forsbergen och ser potential för både bostadsbyggande och bevarande av skog och rekreationsområden. De säger att området är stort och föreslår en utökning av områden som planeras för bostäder för att optimera markanvändningen och bevara andra delar som natur för friluftsliv. En detaljerad utformning ska tas fram i detaljplaneskedet.

Socialdemokraterna förespråkar skydd av skogsområden som Kungsbackaskogen och Varlaskogen. De säger att Forsbergen berörs också.

Miljöpartiet tycker att både Varla och Forsbergen har skogar som behöver bevaras. De anser att det fortfarande finns ett stort behov av att bygga och förstora centrum men att det också behövs grönområden.

Svar: *Avgränsningarna i markanvändningskartan har gjorts för att hitta en balans mellan de gröna värden som finns i området och beslutade positiva planbesked om nya bostäder. Planbeskeden ligger i södra delen samt två områden med närhet till Forsvägen. Avgränsningen av bostadsområdena har anpassats till kunskap i underlag om naturvärden och ekosystemtjänster. Förslaget innebär att huvuddelen av Forsbergen undantas från exploatering samtidigt som de långsiktiga rekreationsvärdena i två större skogsområden på sikt kan tjäna som rekreationsområden för stadens växande befolkning. I det norra området möjliggörs utveckling av motionsslingor och andra anordningar för att främja fysiskt välmående. I det södra området möjliggörs en lugnare, mer orörd karaktär.*

Dagens golfbaneområde utvecklas delvis till bostadsområde men också till ett allmänt tillgängligt grönområde för allsidig rekreation med stora öppna ytor nära Söderån. Möjligheterna för golfspelande kvarstår eftersom banan delvis flyttas österut. Sammantaget ger förslaget på detta sätt fler bostäder i naturnära läge i kombination med ett mycket rikt utbud av olika slags rekreation i olika typer av grönområden vilket innebär en vinst för hela staden och hela kommunen.

Gröninge

Gröninge samfällighetsförening, Gröningedalens intresseföreningen samt flera privatpersoner, Länsstyrelsen, Trafikverket, Centerpartiet och Göteborgs Stad har framfört synpunkter om Gröningens

framtid, där värdet som bostads- och grönområde ställs mot potentialen att utveckla området för näringsliv och service. Synpunkterna berör frågor om miljö, trafik och långsiktig samhällsutveckling.

Gröninge samfällighetsförening, Gröningedalens intresseföreningen och flera privatpersoner lyfter fram Gröningens betydelse som ett område med högt värde för invånarna. De betonar behovet av att skydda ytorna och ta hänsyn till naturen vid framtida projekt. Föreningen uttrycker oro för att omvandla området till ett verksamhetsområde, då detta skulle kunna påverka boendes livskvalitet negativt med ökade störningar såsom buller och trafik. Gröningedalens intresseförening anser att området väster om E6/E20 inte är lämpligt som verksamhetsområde eftersom det är värdefullt för idrott, rekreation, biologisk mångfald och kulturhistoria. En privatperson föreslår istället att Klovsten prioriteras, framför området väster om E6/E20 för etablering av störande verksamheter. Om området väster om E6/E20 ändå ska användas för verksamhet, föreslås att det ska vara mindre och endast tillåta mindre störande verksamheter.

Trafikverket och Länsstyrelsen lyfter fram vikten av ytterligare utvärdering och dialog kring riksintressena. Länsstyrelsen anser att det krävs mer utvecklade bedömningar av hur riksintressena kan påverkas, medan Trafikverket framhåller att kommunens nuvarande planering inte fullt ut tar hänsyn till dessa faktorer. Trafikverket menar att det kan bli aktuellt att omvärdera påverkan på riksintresset när hållbara transportlösningar och busskörfält har implementerats. Trafikverket föreslår att kommunen placerar nya områden för näringsliv och service öster om E6/E20 för att undvika spridning av bebyggelse, så kallad urban sprawl. De betonar att transportinfrastrukturen är utformad för verksamhetsområden öster om E6/E20 och att stora investeringar skulle krävas för att säkerställa trafiksäkra lösningar för nya områden på västsidan.

Länsstyrelsen framhåller att industriområdet väster om motorvägen kan kräva utökade ytor för av- och påfarter och anser att kommunen bör föra dialog med Trafikverket om nödvändiga investeringar och ytanspråk.

Centerpartiet föreslår att området för näringsliv och service väster om E6/E20 tas bort från planförslaget. De anser att områdets varierande topografi gör det svårt att uppnå rimliga exploateringskostnader, vilket gör det mindre lämpligt för utveckling.

Göteborgs Stad ser positivt på utvecklingen av nya verksamhetsområden eftersom detta kan bidra till att stärka arbetsmarknaden och skapa fler arbetstillfällen i regionen. Genom att etablera nya områden för näringsliv och service kan Kungsbacka stad stödja en förstorad arbetsmarknad och främja mer dubbelriktade pendlingsströmmar. Detta bedöms inte bara gynna hela regionens ekonomiska tillväxt utan också bidra till att minska obalansen i dagens pendlingstrender, där många reser in till Göteborg men få reser ut. Denna utveckling är i linje med stadens ambition att skapa en mer integrerad och hållbar region.

Svar: *Kungsbacka behöver fler arbetsplatser för att främja stadens utveckling som en del av Göteborgsregionens arbetsmarknad. Förslagets olika typer av områden för näringsliv och service behövs för att ge plats till dessa arbetsplatser. Olika typer av näringsliv placeras i olika kategorier av områden, stationsnära blandstad, längs ån eller transportnära. Områden med närhet till E6/E20 och Arendalsleden kan enligt förslaget utvecklas med näringsliv och service som kräver mycket utrymme och transporter. Här finns också goda skyltlägen. Motivet är att utnyttja närheten till E6/E20 och de effektiva transporterna på bästa sätt. Hit kan företag omlokaliseras för att centrala områden ska kunna omvandlas till blandstad. Området ändras till att*

vara utredningsområde med tanke på att tillfarten från Varlamotet, topografin och omlokalisering av idrottsplats kräver lång förberedelse. Finns det boende i området när det är dags att ta fram detaljplan är boendemiljön en förutsättning för detaljplanens utformning. Det allmänna intresset att anlägga ett område för företag och service får vägas mot den enskilda boendemiljön. För att utreda fler möjliga ytor vidgas området söder om Gröningevägen. Området dras ner mot Särömotet och för att möjliggöra utredning av anslutning också från söder.

Övriga geografiska områden - Skårbybergen, Gräskärr, Forsbäck/Oskarsberg, Tölö Ängar, Hammerö

Inom områdena Gräskärr, Forsbäck/Oskarsberg, Tölö Ängar och Hammerö finns förfrågningar på nya eller utökade exploateringar från markägare eller företag.

Några **privatpersoner** motsätter sig starkt utbyggnad i Skårbybergen, Kvarntorpsvägen. De äger fastigheter i området och anser att byggnation skulle påverka deras dagliga liv och den natursköna miljön negativt. Det är ett område som flera privatpersoner vill bevara som det är.

Svar: *Förslaget innehåller redan ett stort antal möjliga bostäder och behöver inte utökas ytterligare. Det är mer angeläget att bevara de gröna områdena eller jordbruksmark. Skårbybergen ändras från att möjliggöra bostäder och offentligservice till att enbart möjliggöra offentlig service. Forsbäck och Oskarsberg bedöms ligga bortom 2050 för bebyggelse och läggs därför som utredningsområde. Området utvidgas runt Forsbäck för att möjliggöra utredning av större ytor i den kuperade terrängen.*

Länsstyrelsens synpunkter, ingripandegrunder enligt 11 kap. 10 § PBL

Riksintressen

Totalförsvaret (3 kap. 9 § MB): Kungsbacka stad berörs inte av några öppet redovisade riksintressen för totalförsvaret, men det kan finnas sekretessbelagda intressen. Samråd bör ske med Försvarsmakten, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap och Luftfartsverket. *”Avsnittet om krisberedskap och totalförsvar avslutas med rubriken ”Yttre beredskapszon”, men det saknas text under rubriken. Kommunen bör beskriva vad den yttre beredskapszonen innebär samt om och i så fall hur denna kan komma att påverka planerad bebyggelse.”*

Svar: *Förslaget kompletteras med information om att samrådet med Totalförsvaret, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap och Luftfartsverket måste ske vid planering av höga byggnader. Texten som nämns är inte en rubrik utan en bildtext men förslaget har kompletterats med en beskrivning av den yttre beredskapszonen.*

Natura 2000-området Kungsbackafjorden och Rolfsån (4 kap. 8 § MB): Länsstyrelsen bedömer att kommunens planer på ett yttre översvämningsskydd riskerar att påtagligt skada riksintresset samt andra naturvärden och hotade arter som havsnejonöga. Planerade åtgärder kan kräva tillstånd enligt bestämmelserna om Natura 2000-områden i miljöbalken. Då tillståndsprövningarna inte är avgjorda anser Länsstyrelsen att kommunen ska utreda alternativa lösningar för att skydda staden.

Natura 2000-området Kungsbackafjorden riskerar att påverkas av dagvattenhanteringen, förslaget med invallning för att utestänga havsvattnet, utökad båttrafik samt av övriga VA-frågor. Rolfsån kommer att påverkas negativt om vattenkvalitén försämras i Kungsbackafjorden. Länsstyrelsen bedömer att den sammanlagda påverkan från flera andra påverkansfaktorer utöver dagvatten riskerar att påtagligt skada marina miljöer i Kungsbackafjorden och indirekt även värden i Rolfsån. Miljökonsekvensbeskrivningen redogör inte för påverkan på Kungsbackafjorden eller den sammanlagda effekten av planförslaget på fjordens ekosystem. Länsstyrelsen framhåller att påverkansfaktorer måste utredas samlat för hela planområdet, inklusive befintliga förhållanden, för att förstå den totala miljöpåverkan och undvika betydande skador på ekosystemen i Kungsbackafjorden och Natura 2000-området.

Svar: *Angående det yttre översvämningsskyddet se svar under rubriken Skyddsåtgärder.*

Riksintresse högexploaterad kust och rörligt friluftsliv (4 kap. 2 och 4 §§ MB): Föreslagen exploatering i Oskarsberg kan skada riksintresset för högexploaterad kust och friluftsliv. Kommunens bedömning att riksintresset inte påverkas behöver vara tydligt motiverad. ”*Att området identifieras som ett ytterområde till staden är inte motiverat i planhandlingarna. Kommunen konstaterar enbart att riksintresset inte berörs utan att tydligt redogöra för ställningstagandet.”*

Svar: *Miljökonsekvensbeskrivningen kompletteras med motiveringar till hur riksintressen tillgodoses.*

Riksintresse friluftsliv (3 kap. 6 § MB): Förslaget kan skada riksintresset för friluftsliv. Kommunen måste tydligare beskriva och motivera hur friluftslivets värden beaktas och skyddas för att undvika skada på riksintresset.

Svar: *Miljökonsekvensbeskrivningen kompletteras med motiveringar till hur riksintressen tillgodoses.*

Riksintresse kulturmiljövård (3 kap. 6 § MB): Planen kan påverka riksintresset för kulturmiljövården negativt. Kommunen bör redogöra tydligare för hur bebyggelsen och bebyggelseområdena ska hanteras i kommande detaljplaneprocesser för att säkerställa att kulturmiljövärden skyddas. Det är också viktigt att kommunen beskriver hur kulturmiljövärden utanför detaljplan ska värnas, exempelvis genom områdesbestämmelser. I avsnittet Hållbarhetsanalys, Miljökonsekvensbeskrivning enligt miljöbalken, står att riksintresseområdet för kulturmiljövården, Kungsbacka innerstad, inte påverkas av planförslaget. Grunderna för denna bedömning framgår dock inte tydligt. Det saknas en miljökonsekvensbeskrivning där det framgår vad som bedömts, hur det har bedömts och vilka resultat undersökningen kommit fram till.

Svar: *Riktlinjer från översiktsplanen avseende kulturmiljö gäller även inom staden. Den lyder: ”Vid förändring eller förnyelse av en plats ska kulturmiljövärden, inom området eller i dess direkta närhet, identifieras och analyseras så att hänsyn kan tas utifrån platsens förutsättningar.” Hur kommunen tillgodoser riksintresset förtydligas i MKB.*

Kommunikationer (3 kap. 8 § MB)

Järnväg: Riksintresset för västkustbanan påverkas inte negativt av planförslaget.

Väg: Förslaget kan komma att påverka riksintresse för vägar negativt och eventuellt påtagligt skada riksintresset för E6/20. Detta rör bland annat det industriområde väster om motorvägen som kan kräva utökade ytor för av/påfarter. Kommunen bör föra dialog med Trafikverket om nödvändiga ytanspråk och långsiktiga investeringar.

Svar: *Kommunen förtydligar vad som krävs för att säkerställa riksintresse i miljökonsekvensbeskrivningen. Utredningsområde för trafik runt Varlamotet förtydligas i markanvändningskartan. Där staten är väghållare för kommunen alltid dialog med Trafikverket. För resonemang kring belastning på riksintresset E6/E20, läs Belastning på riksintresse E6/E20 och Västkustbanan under Minskat utrymme i transportsystemet.*

Miljökvalitetsnormer **(5 kap. 1 § MB)**

Buller: Föreslagna åtgärder medverkar till att miljökvalitetsnormerna följs, förutsatt att utredningar och åtgärder följs.

Svar: *Noteras.*

Vatten: Länsstyrelsen framhåller att planförslaget riskerar att negativt påverka miljökvalitetsnormerna för vatten genom ökad andel hårdgjord yta och ökade vattenföroreningar. Det är viktigt att planen inriktas på att förbättra vattenkvaliteten, särskilt i Kungsbackaån och att åtgärder vidtas för att minska näringsämnen, framför allt vid Hammargårds avloppsreningsverk och återställa vattendragen till naturliga förhållanden. - Om utsläppen från Hammargård bibehålls på nuvarande nivåer kommer god ekologisk status inte att uppnås till 2027. *”En stad som ska växa med 12 000 bostäder måste stora mål som god ekologisk status finnas med. Om målet om god ekologisk status inte finns med kommer det bli svårare ju större staden växer och ju längre tiden går för att förbättra MKN.”*

Svar: *Uppfyllda miljökvalitetsnormer är avgörande för att kunna fortsätta utveckla staden. I översiktsplanen för Kungsbacka kommun finns en riktlinje som anger att system för dagvatten ska utformas så att de förbättrar vattenkvaliteten, vilket alltså även gäller för tillkommande bebyggelse inom Kungsbacka stad. Ytterligare åtgärder för att bidra till att uppnå miljökvalitetsnormerna bedöms vara svåra att reglera inom ramen för den fördjupade översiktsplanen. Förslaget ger en ram för att skapa rätt förutsättningar för dagvattenrening men inte få till den minskning av föroreningar som egentligen behövs. Dels eftersom dessa föroreningar kommer från uppströms liggande områden, dels eftersom kommunen har begränsad möjlighet att genomföra åtgärder i den befintliga bebyggelsen. Ett antal förbättringsförslag finns dock kopplade till genomförandet av planen:*

- *Tre våtmarksrestaureringar som bidrar till minskat läckage av näringsämnen.*
- *Kantzoner för rekreation längs Kungsbackaån som bidrar till minskat läckage av näringsämnen.*
- *Utveckling av Hallabäcken med förbättrade förutsättningar för öring.*
- *Stora ytor för fördröjning och rening av dagvatten i ny bebyggelse.*
- *Omvandling av jordbruksmark till bostadsområden som minskar läckage av näringsämnen till vattnet.*

Vidare har kommunen ålagts av Länsstyrelsen att ta fram en åtgärdsplan för att Kungsbackaån ska uppnå miljökvalitetsnormen som en del av tillståndet för Hammargårds reningsverk, som i sig är en förutsättning för den fördjupade översiktsplanens förverkligande. Detta innebär att åtgärder uppströms kommer att hanteras i en separat process.

Luft: Länsstyrelsen saknar tydligt resonemang om MKN för luft och rekommenderar klargöranden eller kompletterande utredningar.

Svar: *Luftkvalitetsmätningar genomförs i Kungsbacka stad i enlighet med det övervakningsprogram som tagits fram av Luftvårdsförbundet i Göteborgsregionen. Den senaste mätningen gjordes 2023 och omfattade kvävedioxid och partiklar. För båda dessa parametrar ligger nivåerna med god marginal under gällande miljökvalitetsnormer.*

Fisk- och musselvatten: Planen saknar underlag om påverkan på fisk- och musselvatten och detta behöver utvecklas för att säkerställa att MKN inte skadas.

Svar: *Inga fisk- eller musselvatten som omfattas av miljökvalitetsnormer enligt Förordning (2001:554) om miljökvalitetsnormer för fisk- och musselvatten och som berörs av planen har identifierats.*

Strandskydd (7 kap. 13 § MB)

Länsstyrelsen kan inte avgöra om planförslaget är förenligt med strandskyddsbestämmelserna utifrån befintligt underlag. Det finns inget resonemang i planen om hur strandskyddet påverkas av den fördjupade översiktsplanen.

Svar: *Förslaget kompletteras med text om planens förenlighet med strandskyddsbestämmelserna.*

Mellankommunala frågor (3 kap. 5 § 6 p. PBL)

Den föreslagna mark- och vattenanvändningen som berör andra kommuner bedöms vara lämpligt samordnad.

Svar: *Noteras.*

Hälsa och säkerhet eller risken för olyckor, översvämning eller erosion (2 kap. 5 § PBL)

Planförslaget kan innebära risker för människors hälsa och säkerhet eller öka risken för olyckor, översvämning och erosion. Det kan ge Länsstyrelsen anledning att behöva ingripa i senare planeringsskeden.

Översvämning, stigande hav, höga flöden och skyfall

I FÖP finns kartunderlag som visar beräknade nivåer för ett 200-årsflöde och högsta flöde, vilket är positivt. Länsstyrelsen bedömer att även mindre sannolika händelser bör beaktas vidare i planläggningen, inklusive scenarier som RCP 8,5 eller SSP 5 samt effekter från vågor och vinduppstuvning i kustzonen. Länsstyrelsen välkomnar kommunens arbete med att skapa utrymme för vatten och minska översvämningsrisken genom

skyfallsåtgärder. Kommunen bör även redogöra för kombinationseffekter som kan uppstå av stigande hav, höga flöden och skyfall. Kommunen har visat vattendjupet vid ett 100-årsregn med en klimatfaktor i kartmaterialet, vilket är bra. Kommunen har valt att använda sig av tidshorisont år 2100. Eftersom det är en fördjupad översiktsplan där det redogörs för framtida strukturer så bör ett betydligt längre tidsperspektiv användas.

Svar: *Klimatscenarier som de föreslagna är de som används i samrådsförslaget. Till granskningsversionen har det gjorts en översyn av ställningstaganden och förändringar har gjorts bland annat när det gäller planeringsnivåer och förhållanden till mer extrema händelser. Beskrivningen av kombinationseffekter har också utvecklats i förslaget. När det gäller tidshorisonten framgår av förslaget att mycket av det underlag vi har tillgång till förhåller sig till år 2100 men att vi kan behöva ha längre tidshorisont än så beroende på vad vi planerar för.*

Skyddsåtgärder

Kommunen har identifierat ett utredningsområde för ett framtida yttre översvämningsskydd. Länsstyrelsen ser positivt på detta men framhåller att konkreta åtgärder behövs för att säkerställa marken och visa att skydden är genomförbara enligt gällande miljölagstiftning. Även under synpunkter angående riksintresset Natura 2000 har Länsstyrelsen uttryckt att utifrån tillståndsfrågan borde alternativ till ett yttre översvämningsskydd utredas.

Svar: *Kommunen har för avsikt att löpande fortsätta med processen att anlägga skyddet och succesivt närma oss ett färdigställande genom fortsatta utredningar, planering för markåtkomst och att avsätta medel för genomförande. När det gäller tillstånd kommer frågan när det är aktuellt gälla en anläggning för skydd av befintlig bebyggelse. Kommunen utgår från att det går att konstruera anläggningen och hitta villkor och lösningar för att tillstånd ska kunna ges. Alternativ till ett yttre översvämningsskydd är storskaliga satsningar på fler kantskydd längs ån i staden. Kommunen ser inte att det skulle vara ett bättre alternativ eller enklare att genomföra. Förslaget förtydligas med resonemang som de här.*

Ras, skred och erosion

Kommunen pekar ut områden med risk för skred och svårigheter att hitta mark med tillräcklig stabilitet för utveckling. Länsstyrelsen påpekar att kommunen bör redovisa hur riskerna för ras, skred och erosion ska hanteras, särskilt med koppling till klimatförändringar.

Svar: *Använda underlag visar områden där det utifrån markens lutning och karterad jordart finns förutsättningar för skred. Det är främst aktuellt längs vattendragen vilket innebär att även förutsättningar för skred på grund av närhet till vattendrag finns med som kartunderlag. Förslaget kompletteras med ett kartunderlag som visar förutsättningar för erosion. När det gäller riskområden ser inte kommunen att det finns särskilda områden med befintlig bebyggelse att peka ut och därmed inte områden att prioritera. Som förslaget beskriver kommer kommunen göra en del strategiskt arbete med undersökningar och åtgärder främst längs Kungsbackaån. För den enskilde finns ett ansvar att skydda sin egendom men där kommunen ser att vi kan*

bidra i de fall åtgärderna kan ses som ett allmänt intresse. Förslaget visar på att riskerna ökar på grund av klimatförändringar.

Höga temperaturer

Länsstyrelsen ser positivt på kommunens målsättning att öka krontäckningen med träd för att skydda mot hetta, luftföroreningar, översvämning och buller. Kommunen uppmanas att sikta på en högre krontäckning för att stärka den gröna infrastrukturen.

Svar: *Det finns ingen standardiserad metodik för att mäta krontäckningsgrad vilket innebär att det är viktigt att definiera vad den föreslagna andelen förhåller sig till när man anger önskad krontäckningsgrad, något som varken EU eller Naturvårdsverket varit tydliga med. I Boverkets analys som baseras på lasermätning uppgår krontäckningsgraden inom SCB:s tätortsavgränsning för Kungsbacka till 30,4 procent. Inom enskilda områden i staden är krontäckningen däremot så låg som 4 procent. För uppföljning är avgränsningen "ny bebyggelse" vilket ska tolkas som större sammanhängande utvecklingsområden för bostäder och bedömt att 20 procent krontäckning är en svåruppnåelig men inte omöjlig målsättning med beaktande av att träd är små när de planteras. 20 procent krontäckning är att jämföra med mark av parkkaraktär eller trädklädd betesmark. Detta kommer att öka krontäckningen i staden som helhet till en bit över dagens 30,4 procent. Samtidigt finns i förslaget andra riktlinjer som styr mot ökad krontäckning i befintlig stadsmiljö. När det gäller vikten av skugga och svalka i närhet till barn- och äldreomsorg kompletteras riktlinjen om mångfunktionella platser med en skrivning som förtydligar betydelsen av detta.*

Förorenad mark

Kommunen påpekar förekomsten av förorenade områden och synliggör dessa i planen. Länsstyrelsen anser dock att översiktsplanen ger en förenklad bild av befintliga risker och att texten i miljökonsekvensbeskrivningen bör utvecklas för att bättre omfatta problematik och risker kopplade till förorenad mark.

Svar: *Förslaget kompletteras med utvecklad text, kartunderlag och att information om förorenad mark läggs till i infoklick-texten för berörda områden.*

Genomförandefrågor och frågor som inte relateras till översiktsplanen

Samt frågor till förvaltningar

Under denna rubrik behandlas synpunkter som berör genomförandet av planerade åtgärder eller projekt, inklusive frågor riktade till olika förvaltningar. Vidare redovisas kommentarer och förslag som, även om de är av intresse, inte direkt relaterar till översiktsplanens innehåll eller syfte.

Nämnden för Miljö & Hälsoskydd - Barriärer för gående och cyklister måste beaktas och vid skolor bör planskilda övergångar för cyklister och gående eftersträvas för att minska olycksfallsrisken. När nya skolor och

förskolor planeras, bör stor hänsyn tas till barnens säkerhet på deras väg till och från skolan. Särskilt viktigt är det att undvika att skolor lokaliseras nära större trafikleder där transporter av hälsoskadliga ämnen kan förekomma.

Svar: *Dessa frågor beaktas närmare vid detaljplaneläggning.*

Nämnden för Miljö & Hälsoskydd - Förslaget har pekat på fortsatt problematik kring trafikbuller. Även om kommunen bedriver ett bra förebyggande arbete, är det viktigt att kontrollera att riktvärden för vägtrafikbuller och vibrationer efterlevs när nya områden bebyggs. Det är även viktigt att inkludera Kungsbackaåns vattenråd och vattenvårdsförbund som samarbetspartners för att skydda vattenmiljön i å området.

Svar: *Det som efterfrågas rör senare planeringsskeden.*

Nämnden för Miljö & Hälsoskydd - Kommunen bör ha en mer strategisk målsättning för att säkerställa att planområdet till 2050 är fritt från föroreningar, i linje med Miljö & Hälsoskydds långsiktiga mål. Vidare behöver begreppet "lämplig markanvändning" i planförslaget förtydligas för att tydligt inkludera multifunktionell markanvändning och särskilja mellan känslig och mindre känslig markanvändning.

Svar: *Formuleringen lämplig markanvändning finns inte i förslaget. Det finns inte heller ett behov på den här nivån att prata om känslig och mindre känslig markanvändning i samband med förorenad mark.*

Nämnden för Vård & Omsorg önskar att information ifrån tidigare yttrande 2021 inför beslut av Översiktsplan ska ingå som en del av fördjupad översiktsplan, där de påminde om behovet trygga mark till vård och omsorgsboenden, placerad nära kommunikationer och samhällsservice. Exempelvis behov av god tillgänglighet och framkomlighet med tillgång till toaletter och bänkar för vila som gör att samhället och dess service blir åtkomlig för alla. Flera privatpersoner lyfter behovet av förbättrad hälso- och sjukvård och utbildning. De efterfrågar nya och större sjukhus, gärna med dygnet-runt-öppen service, samt fler förskolor för att minska barngruppernas storlek och förbättra barnens utemiljöer. De uttrycker oro över att resurser ofta saknas inom skola, vård och omsorg tills det är för sent att göra något åt det.

Svar: *Sjukhuset drivs av Region Halland. I förslaget ges sjukhuset plats att utvecklas. Hur förskolor bedriver sin verksamhet regleras inte av förslaget. Det ger utrymme för förskolor att utvecklas som pekar ut var i staden nya förskolor och skolor kan vara lämpliga.*

Statens geotekniska institut framhåller att det vid planläggning eller bygglovshantering utanför planlagt område alltid bör göras en bedömning av risker för ras, skred och erosion i enlighet med plan- och bygglagen. De rekommenderar att ett sådant ställningstagande formuleras i översiktsplanen. Vidare betonar de vikten av att vid prövning av markens lämplighet för det avsedda ändamålet ta hänsyn till bebyggelsens och anläggningarnas livslängd. Därför behöver förväntade effekter av ett förändrat klimat vara en central del av bedömningen.

Svar: *I miljökonsekvens beskrivning konstateras att kommunen ska fortsätta sitt arbete med att hantera riskerna i plan- och byggprocessen.*

Räddningstjänsten framhåller behovet av en brandvattenplan enligt Svensk Vattens riktlinjer för att trygga brandvattenförsörjningen. Räddningstjänsten ser behov av att säkerställa samhällsviktiga funktioner, utveckla skyddsrumsplatser och stärka resiliensen mot öka krav kopplade till Sveriges NATO-medlemskap.

Svar: *Översiktsplanen tar inte fram specifika tekniska riktlinjer för brandvattenförsörjning utan fokuserar på mer övergripande planeringsfrågor. Behovet av att stärka resiliensen för att möta de ökade kraven kopplade till Sveriges NATO-medlemskap är en aspekt som ligger inom ramen för de bredare säkerhetsövervägandena som beaktas i regionalplanering.*

Anders Johansson
Tillförordnad kommundirektör

Lovisa Eld
Samhällsbyggnadschef

Kungsbacka kommun
info@kungsbacka.se

Samrådsyttrande enligt 3 kap 10 § plan och bygglagen (2010:900) (PBL) om förslag till fördjupad översiktsplan (FÖP) för Kungsbacka stad, Kungsbacka kommun

Samrådshandlingar daterade 2024-01-25

Inledning

Kungsbacka kommun har ställt ut fördjupad översiktsplan för Kungsbacka stad på samråd.

Länsstyrelsen ska enligt 3 kap. 10§ PBL vid samråd om översiktsplan särskilt:

- ta till vara och samordna statens intressen,
- ge råd i fråga om sådana allmänna intressen enligt 2 kap. PBL som hänsyn bör tas till vid beslut om mark- och vattenanvändningen,
- verka för att riksintressen tillgodoses – 3 och 4 kap. miljöbalken (1998:808) (MB), att miljökvalitetsnormer (MKN) enligt 5 kap. MB följs och att redovisningen av områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen är förenlig med 7 kap. MB,
- verka för att mellankommunala frågor samordnas på lämpligt sätt samt
- verka för att bebyggelse och byggnadsverk inte blir olämpliga med hänsyn till människors hälsa eller säkerhet eller risken för olyckor, översvämning eller erosion.

I rollen att ta tillvara och samordna statens intressen har Länsstyrelsen inhämtat synpunkter på förslaget till översiktsplan från berörda myndigheter. Yttranden över planförslaget har

inkommit från Statens geotekniska institut, Trafikverket, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap samt Skogsstyrelsen.

Kopior av yttrandena överlämnas till kommunen för kännedom.

Statliga verk som avstår från att yttra sig är; Försvarsmakten, Sjöfartsverket, Havs och vattenmyndigheten, Sveriges geologiska undersökning, Statens fastighetsverk, Post- och telestyrelsen, Svenska kraftnät AB, Luftfartsverket.

Samlad bedömning

Länsstyrelsen välkomnar att kommunen tagit fram ett förslag till ny fördjupad översiktsplan. Översiktsplanen har en klar huvudstrategi som innebär att kommunen ska utvecklas genom kompletterande och ny bebyggelse längs med centrala lägen och stråk med utgångpunkt från tågstationerna.

På samma gång som översiktsplanen har en tydlig utvecklingsinriktning återstår en del överväganden. Tydliga ställningstaganden är viktiga för att översiktsplanen ska ge goda förutsättningar för efterföljande planering och prövning.

Kommunen har digitaliserat planen vilket följer plan och byggförordningen (2011:338) 2 kap 5 c §, vilket Länsstyrelsen anser positivt.

Kommunen har i sitt arbete med planen gjort en miljöbedömning utifrån 6 Kap 5 § MB och utifrån miljöbedömningsförordningen (2017:966) 2 § kommit fram till att en strategisk miljökonsekvensbeskrivning tas fram. Miljökonsekvenserna beskrivs löpande i underlaget och inrymmer punkterna i 6 Kap 11 § MB. De avvägningar som görs utifrån 6 kap 11 § p. 4 MB skulle med fördel kunna utvecklas mer för att inte hänvisa samtliga genomförande frågor till detaljplaneskedet. Kommunen bör övergripligt kunna bedöma utifrån redovisade miljöeffekter om planförslaget är genomförbart i sin helhet. Det är dock positivt att kommunen påbörjat fördjupade arbeten och påtalar vikten av parallella processer för att hantera de konsekvenser som redovisas.

För att kommunen ska få största nytta av översiktsplanen som en överenskommelse mellan stat och kommun behöver kommunen utveckla motiveringarna till bedömningarna att riksintressena tillgodoses i översiktsplanen. Påverkan på och konsekvenserna för riksintressena behöver framgå bättre av översiktsplanen. Utifrån nu

kända förutsättningar kan Länsstyrelsen inte utesluta att föreslagen mark- och vattenanvändning motverkar att riksintressen tillgodoses. För de områden där kommunen inte föreslår någon ändrad markanvändning bedömer Länsstyrelsen liksom kommunen att riksintressena är tillgodosedda.

Utifrån nu kända förutsättningar kan Länsstyrelsen inte utesluta att det som föreslås i planen kommer att medföra sådan negativ påverkan avseende människors hälsa och säkerhet eller risken för olyckor, översvämning och erosion att det i ett senare planeringsskede kan ge Länsstyrelsen anledning att ingripa enligt 11 kap 10 § PBL. Det beror på att flera frågeställningar kräver fortsatt arbete för att klarläggas. Kommunen är medveten om detta och har i översiktsplanen identifierat behov av fortsatt arbete.

Länsstyrelsen anser att frågan om miljökvalitetsnormer behöver utvecklas för att inte riskera påverka kommunens genomförande av planen.

Länsstyrelsen kan utifrån redovisat underlag inte avgöra om strandskyddet tillgodoses i planförslaget.

Länsstyrelsen bedömer att frågor som berör mark- och vattenområden och som angår angränsande kommuner samordnas på ett lämpligt sätt.

Länsstyrelsens synpunkter gällande ingripandegrunder enligt 11 kap. 10 § PBL

Riksintressen

Totalförsvaret (3 kap. 9 § MB)

Kungsbacka stad berörs inte av några öppet redovisade riksintressen eller områden av betydelse för totalförsvarets militära del, men det kan finnas åtgärder som innebär påverkan på riksintressen för totalförsvarets militära del som omfattas av sekretess, vilket kommunen redogjort för.

Alla ärenden avseende höga objekt behöver skickas på remiss till Försvarsmakten för att säkerställa att ingen skada sker på

riksintressen som omfattas sekretess[1]. Det bör framgå av en generell text i översiktsplanen.

Samråd bör även ske med myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) och Luftfartsverket i dessa ärenden. Länsstyrelsen bifogar MSB yttrande från 2024-05-08 dnr 2024-04746 i sin helhet.

Avsnittet om krisberedskap och totalförsvar avslutas med rubriken ”Yttre beredskapszon”, men det saknas text under rubriken. Kommunen bör beskriva vad den yttre beredskapszonen innebär samt om och i så fall hur denna kan komma att påverka planerad bebyggelse.

Natura 2000-området Kungsbackafjorden och Rolfsån (4 kap. 8 § MB)

Länsstyrelsen bedömer att riksintresse för Natura 2000 riskerar att påtagligt skadas vid planens genomförande.

Länsstyrelsen anser kommunens planering för ett yttre översvämningsskydd längs med E6 eller vid Inlagsleden riskerar att påverka både Kungsbackaån och Natura 2000-området Kungsbackafjorden negativt samt flera hotade arter. Kungsbackafjorden omfattas även av riksintresset naturvård.

Natura 2000-området Kungsbackafjorden riskerar att påverkas av dagvattenhanteringen, förslaget med invallning för att utestänga havsvattnet, utökad båttrafik samt av övriga VA-frågor. Utifrån kommunens bedömning är det viktigt att utreda påverkansfaktorer ut ett helhetsperspektiv för att undvika en betydande miljöpåverkan. Det innebär att dessa frågor inte kan tittas enskilt för varje detaljplan utan hela planområdet måste bedömas vilket inkluderar det som redan finns i dagsläget. Miljökonsekvensbeskrivningen redogör inte för påverkan på Kungsbackafjorden eller den sammanlagda effekten av planförslaget på fjordens ekosystem.

Den långsiktiga skyddsåtgärden för staden mot översvämning, främst för höga havsnivåer, är anläggande av ett yttre översvämningsskydd som innefattar en invallning mot havet. Båda redovisade förslagen ligger utanför Natura 2000-området, men påverkar befintliga naturvärden genom invallning med tillhörande pumpanläggning för att pumpa ut åvatten över vallen. Länsstyrelsen vill upplysa om att åtgärder som påverkar Natura 2000 kan komma

[1] Objekt högre än 20 meter utanför tätort och högre än 45 meter inom tätort.

att kräva ett tillstånd enligt bestämmelserna om Natura 2000-områden enligt 7 kap. 28 a § miljöbalken.

I Kungsbackaån finns havsnejonöga, en starkt hotad art, som kommer att påverkas då den vandrar mellan hav och vattendrag. Lax och havsöring kommer att drabbas på samma sätt. Det är viktigt att kommunen utreder andra alternativ för att långsiktigt skydda staden mot höga havsnivåer då tillståndsprövningarna för att bygga det yttre översvämningsskyddet inte är avgjorda.

Rolfsån kommer att påverkas negativt om vattenkvalitén försämras i Kungsbackafjorden. Länsstyrelsen bedömer att den sammanlagda påverkan från flera andra påverkansfaktorer utöver dagvatten riskerar att påtagligt skada marina miljöer i Kungsbackafjorden och indirekt även värden i Rolfsån.

Riksintresse högexploaterad kust och rörligt friluftsliv (4 Kap 2 och 4 §§ MB)

Länsstyrelsen bedömer att föreslagen exploatering inom Oskarsberg riskerar påtagligt skada riksintresset för högexploaterad kust i strid mot bestämmelserna i 4 Kap 1-2 och 4 §§ MB.

Kommunen föreslår ett nytt bostadsområde i Oskarsberg som ligger inom riksintressena rörligt friluftsliv och högexploaterad kust (kapitel 4 miljöbalken). Enligt miljöbalken ska turismens och friluftslivets, främst det rörliga friluftslivet, intressen beaktas i bedömningen av tillåtlighet för exploatering eller andra ingrepp i miljön. Det framgår inte i en bedömning hur riksintresset berörs. Kommunen behöver beskriva hur det nya bostadsområdet tillsammans med ny offentlig service tillgodoser riksintresset rörligt friluftsliv.

Att området identifieras som ett ytterområde till staden är inte motiverat i planhandlingarna. Kommunen konstaterar enbart att riksintresset inte berörs utan att tydligt redogöra för ställningstagandet. Kommunen behöver utifrån värdebeskrivningen i riksintresset motivera hur man undviker påtaglig skada. Se vidare om stegen i prövning mot riksintressen på Boverket[23].

---

[2] https://www.boverket.se/sv/PBL-kunskapsbanken/teman/riksintressen/riksintressen-i-pbl/pataglig-skada/

[3] https://www.boverket.se/sv/PBL-kunskapsbanken/teman/riksintressen/riksintressen-i-pbl/pataglig-skada/sammanfattning-att-prova-pataglig-skada/

Riksintresse Friluftsliv (3 kap. 6 § MB)

Länsstyrelsen bedömer att förslaget riskerar att påtagligt skada riksintresse för friluftslivet.

Utifrån inskickat underlag kan inte Länsstyrelsen avgöra hur riksintresset för friluftslivet påverkas. Det saknas en motivering till om det finns värden på platsen som påverkas av föreslagen exploatering. Se vidare om stegen i prövning mot riksintressen på Boverket.

Riksintresse Kulturmiljövård (3 Kap. 6 § MB)

Länsstyrelsen kan inte bedöma om förslaget riskerar att påtagligt skada riksintresse för kulturmiljövården.

I planbeskrivningen står att planförslagets inriktning är att riksintressena ska respekteras och att inga åtgärder ska tillåtas som påtagligt kan skada riksintressenas värden negativt. Riksintresset för kulturmiljövården är i hög grad relevant när Kungsbacka stad ska förtätas och växa och det riskerar att påtagligt skadas om inte utvecklingen sker på ett sätt som tar hänsyn till riksintressets uttryck och stadens särskilda karaktär.

I avsnittet *Hållbarhetsanalys, Miljökonsekvensbeskrivning enligt miljöbalken* står att riksintresseområdet för kulturmiljövården, Kungsbacka innerstad, inte påverkas av planförslaget. Grunderna för denna bedömning framgår inte. En miljökonsekvensbeskrivning där det tydligt framgår vad som bedömts och hur och vilka resultat undersökningen har kommit fram till saknas.

Det är dock positivt att kommunen avser följa riktlinjer i kulturmiljöprogram och riksintressefördjupning för Kungsbacka innerstad för att säkerställa riksintressets värde i efterföljande planskeden.

Kommunikationer (3 kap. 8 § MB)

Järnväg

Länsstyrelsen bedömer att riksintresset för västkustbanan inte påverkas negativt av planförslaget.

Väg

Trafikverket bedömer att förslaget kan komma att påverka riksintresse för vägar negativt och eventuellt påtagligt skada riksintresset för E6/20. Länsstyrelsen uppmanar kommunen och Trafikverket att föra en dialog om kommunens utveckling och att kommunen pekar ut nödvändiga ytanspråk för att tillgodose riksintresset. Detta rör bland annat det industriområde väster om motorvägen som kan kräva utökade ytor för av/påfarter.

Trafikverket upplyser även om att detta är långsiktiga investeringar som bör föregås av andra mobility management åtgärder.

För övriga frågor om väg och trafik hänvisar Länsstyrelsen till Trafikverkets yttrande från 2024-05-20.

Miljökvalitetsnormer (5 kap 1 § MB)

Buller

Länsstyrelsen bedömer att det som föreslås medverkar till att MKN enligt 5 kap. MB följs, såtillvida kommunen följer den utredning och åtgärder som bifogats planhandlingarna.

Vatten

Länsstyrelsen bedömer att planförslaget riskerar att påtagligt skada MKN vatten enligt 5 kap. MB.

Den fördjupade översiktsplanen berör huvudsakligen vattenförekomsterna Kungsbackaån, Rolfsån och Kungsbackafjorden. Det är bara Rolfsån som uppnår god ekologisk status. Planförslaget kommer att medföra en ökad andel hårdgjord yta och en ökad mängd dagvatten som behöver omhändertas. Även en ökad tillförsel av vattenföroreningar från bland annat fordon kommer att ske. Detta riskerar att påverka miljökvalitetsnormerna negativt.

Den fördjupade översiktsplanen bör planeras så att miljökvalitetsnormerna förbättras. Idag uppnår Kungsbackaån måttlig ekologisk status. Ån innehar hotade arter och åns bevarande

framåt kommer att bli avgörande för dessa. Målet borde vara att förbättra vattenkvalitén i exempelvis Kungsbackaån och genom planering i en fördjupad översiktsplan finns den möjligheten. En stad som ska växa med 12 000 bostäder måste stora mål som god ekologisk status finnas med. Om målet om god ekologisk status inte finns med kommer det bli svårare ju större staden växer och ju längre tiden går för att förbättra MKN. Samma sak gäller för Kungsbackafjorden. Kungsbacka stad bör planeras så den blir hållbar ur ett långtidsperspektiv.

Det är fördelaktigt att det framgår i FÖP:en vilka problemställningar som redan finns och vilka riskfaktorer som tillkommer med planförslaget för att kunna göra en bedömning utifrån ett helhetsperspektiv. Det kommer också att vara till hjälp i framtiden när man vill gå tillbaka och se hur man resonerade och vilka problem man hanterade och förutspådde.

Vattenfrågor, det vill säga vatten- och avlopp, dagvatten och dricksvatten, samt översvämningsrisken är frågor kommunen behöver hantera. Samtliga frågor har påverkan på miljökonsekvensnormer, naturvärden och riksintressena natura 2000 (kap 4) och naturvård (kap 3). Den kumulativa effekten behöver finnas med i bedömningen, vilket saknas i MKB:n.

I Hållbarhetsbokslutet 2022 skriver kommunen att åtgärder som att minska näringsämnen och återställa vattendrag till naturliga förhållanden behöver göras för att uppnå god status i fler sjöar och vattendrag i kommunen.

Hammargårds avloppsreningsverk beviljades nytt tillstånd för en utökad verksamhet 2023. I beslutet är det tydligt att ”*beslutad miljökvalitetsnorm god ekologisk status till 2027 ska uppnås för vattenförekomsterna Kungsbackaån samt Inre- och Yttre Kungsbackafjorden krävs minskade utsläpp av näringsämnen. God ekologisk status för vattenförekomsterna bedöms inte kunna uppnås till 2027 om utsläppen av näringsämnen till vattenförekomsterna ligger kvar på samma nivå som i dagsläget och det finns inget utrymme för att öka utsläppen. För att uppnå god ekologisk status krävs att åtgärder vidtas för att minska näringstillförseln till vattenförekomsterna.*” Vidare i beslutet menar Länsstyrelsen att alternativa lösningar, exempelvis anläggande av nya reningsverk, bör utredas vidare. Länsstyrelsen menar att det även gäller för FÖP:en vilket bör framgå i MKB:n. Det är en förutsättning för en stadsdel som ska växa att avloppshanteringen kan göras inom lagar och

miljöbestämmelser. Då slutrecipienten för Hammargårds avloppsreningsverk är ett Natura 2000-område och att det redan idag är problem med höga halter av näringsämnen är det viktigt att frågan hanteras i FÖP:en.

Luft

Länsstyrelsen anser att det saknas ett tydligt resonemang om MKN luft. Kommunen gör bedömningen att MKN inte kommer påverkas, ställningstagandet redovisar däremot inte hur eller vad bedömningen bygger på. Huruvida planförslaget bedöms medverka till att MKN enligt 5 kap. MB följs går inte att avgöra.

Länsstyrelsen anser att kommunen behöver tydliggöra sin motivering eller ta fram nödvändiga utredningar som förtydligar ställningstagandet.

Fisk- och musselvatten

Länsstyrelsen anser att det saknas ett tydligt resonemang om MKN för fisk och musselvatten. Planen inrymmer inget underlag om hur planerade åtgärder i havs- och vattenmiljöer påverkas.

Strandskydd (7 Kap 13 § MB)

Länsstyrelsen kan utifrån befintligt underlag inte avgöra om planförslaget är förenligt med strandskyddsbestämmelserna.

Det finns inget resonemang om hur strandskyddet påverkas av den fördjupade översiktsplanen.

Mellankommunala frågor (3 Kap 5 § 6 p. PBL)

Länsstyrelsen bedömer att den i planen föreslagna mark- och vattenanvändning som berör andra kommuner samordnas på lämpligt sätt.

Hälsa och säkerhet eller risken för olyckor, översvämning eller erosion (2 kap 5 § PBL)

Utifrån nu kända förutsättningar kan Länsstyrelsen inte utesluta att det som föreslås i planen medför sådana problem avseende människors hälsa och säkerhet eller risken för olyckor, översvämning och erosion att det i ett senare planeringsskede kan ge Länsstyrelsen anledning att ingripa enligt 11 kap 10 § PBL. Det gäller framförallt frågor risker relaterade till klimatförändringar.

Översvämning, stigande hav, höga flöden och skyfall

Länsstyrelsen anser att kommunen har använt ett brett perspektiv i samrådsunderlaget där kommunen redogör för vad klimatförändringarna kan innebära för staden, men även redovisar sitt förhållningssätt och sin strategi kring ett förändrat klimat. Kommunen redovisar även vilka risker det kan ge upphov till och delvis förslag på hur de kan hanteras.

Stigande hav och höga flöden

Kommunen har i sin FÖP tydligt arbetat in översvämningsfrågan. Länsstyrelsen ser positivt på att kommunen har ett förslag på strategi för hur översvämningsfrågan ska hanteras både när det kommer till ett yttre skydd och kantskydd längs med ån. Det är dock inte helt klarlagt att åtgärderna är genomförbara utifrån planförslaget, se stycket om Natura 2000.

I kartunderlaget redogörs för kartskikt som med en 200 års nivå respektive ett 200 års flöde. Länsstyrelsen bedömer att även händelser med som är mindre sannolika behöver beaktas vidare i planläggningen och anser därför att det är lämpligt att utgå ifrån scenario RCP 8,5 eller SSP 8,5 samt beräknad högsta nivå och nivån för beräknat högsta flöde. Effekter som kan uppstå av vågor samt vinduppstuvning i kustzonen behöver också beaktas och då är en säkerhetsmarginal lämplig att använda i planeringssammanhang. Likaså bör möjliga kombinationseffekter som kan uppstå redogöras för. Den osäkerheten som finns kring vad som kommer hända i ett framtida klimat gör att det behöver finnas en finns en bredd i möjliga utfall. Dessa bör redogöras för i FÖP:en. De planeringsnivåer som kommunen redogör för anser Länsstyrelsen ligger i underkant.

Kommunen har valt att använda sig av tidshorisont år 2100. Eftersom det är en fördjupad översiktsplan där det redogörs för framtida strukturer så bör ett betydligt längre tidsperspektiv användas. Länsstyrelsen bedömer att det är viktigt att objektets hela livslängd beaktas vid planläggning och nybyggnation, alltså ska marken vara säkerställd ur minst ett 100 års perspektiv, och hänsyn till framkomlighet utredas. Hänsyn behöver också tas till eventuell påverkan som kan ske när grundvattnet förändras i takt med att havet stiger. De strukturer som byggs kan förväntas finnas kvar under ännu längre tid och därför bedömer Länsstyrelsen att ett ännu längre tidsperspektiv bör analyseras.

Ras, skred, erosion

Länsstyrelsen noterar att kommunen pekar ut områden med risk för skred. Kommunen pekar ut vattendragen och strandlinjen som särskilt känsliga. Kommunen ser svårigheter i att staden utvecklas i en takt där man har svårt att hitta mark på en tillfredsställande nivå med dagens ökade krav på stablitet. Länsstyrelsen ser positivt på att kommunen uppmärksammar känsliga riskområden. Enligt PBL ska dock kommunen identifiera och prioritera riskområden samt redovisa hur riskerna ska upphöra för den befintliga bebyggelsen med koppling till klimateffekter. Kommunen bör alltså även redovisa underlag som visar var det även finns riskområden för erosion, hur de utpekade riskområdena för ras, skred och erosion påverkas av ett förändrat klimat samt vilka klimatrelaterade kombinationseffekter som påverkar den befintliga bebyggelsen. Där till bör kommunen redogöra för hur de planerar att de klimatrelaterade riskerna ska upphöra.

Statens geotekniska institut påtalar även vikten av att man utanför planlagt område alltid gör bedömningar av ras, skred och erosion utifrån aspekten människors hälsa och säkerhet.

Se SGI´s yttrande daterat 2024-05-06 avseende detta.

Skyfall

Länsstyrelsen välkomnar att kommunen skapar utrymme för vatten och genom det minskar översvämningsrisken. Kommunen har redogjort för olika åtgärder som kan fungera som skyfallsåtgärder. Även multifunktionella lösningar ses som en viktig del i det arbetet vilket är bra. I kartmaterialet visas vattendjupet vid ett 100 års regn med en klimatfaktor. Det är bra att kommunen lyfter frågan om framkomlighet och säkerställer byggnationen genom höjdsättning.

Kommunen bör tydligt redogöra för om det finns kombinationseffekter som komma av stigande hav, höga flöden, skyfall samt skred.

Höga temperaturer

Träd skyddar mot hetta, luftföroreningar, översvämning, buller samt väsentliga insatser för klimat, biologisk mångfald och människors välbefinnande. Kommunen siktar på 20 % krontäckning inom 20 år (ca 2045) och hänvisar till Naturvårdsverket har som mål att tätorter ska ha minst 25 % krontäckning till 2030. Länsstyrelsen ser positivt på kommunens målsättning, men uppmanar kommunen att sikta på

minimum 25 % täckning inom sitt satta tidsspann. Träd kommer exempelvis även stärka den gröna infrastrukturen.

Skyddsåtgärder

Kommunen har identifierat ett utredningsområde där det kan vara möjligt att placera ett framtida yttre översvämningsskydd enligt kommunens utredning kring lokalisering och förslag på utformning av skydd. Länsstyrelsen ser positivt på att kommunen har reserverat marken och påbörjat arbetet kring ett kustskydd som möjliggör skydd för den befintliga bebyggelsen och samhällsviktig verksamhet. Länsstyrelsen kan utifrån handlingarna inte se att det är säkerställt att ett yttre skydd kommer på plats vilket kan påverka tillkommande bebyggelse inom det översvämningsdrabbade området och eventuella framtida detaljplaner belägna inom området kan komma att prövas. Kommunen behöver arbeta vidare med att konkretisera åtgärder för att marken ska anses säkerställd. Den fördjupade översiktsplanen visar inte att skydden är genomförbara utifrån gällande miljölagstiftning.

Förorenad mark

Länsstyrelsen noterar att kommunen påpekat förekomsten av förorenade områden i miljökonsekvensbeskrivningen och att aktuella områden synliggörs i översiktsplanen. Länsstyrelsen anser dock att översiktsplanen framhåller en något förenklad bild av befintliga riskklassade objekt och förekomsten av föroreningar i Kungsbacka kommun.

I kartlagret väljer man att enbart lyfta objekt som ingår i riskklass 1 och 2 (prioriterade objekt). På det sätt förorenade områden presenteras i planförslaget osynliggörs ett stort antal objekt som sannolikt kommer att vara av betydelse i senare skeden. Genom att presentera befintliga objekt i form av punkter tar man inte heller hänsyn till storlek eller omfattning. Med det sagt anser Länsstyrelsen att kartan uppfyller sitt syfte men att texten som förekommer i miljökonsekvensbeskrivningen bör utvecklas genom att i högre grad omfatta problematik/risker som härleds till förorenad mark.

Länsstyrelsens rådgivande synpunkter - övriga allmänna intressen

God bebyggd miljö – Hushållning med energi och naturresurser

Dricksvatten

En essentiell pusselbit för FÖP:en är utökat dricksvattenuttag, vilket enligt kommunens hållbarhetsanalys inte är tillräckligt utrett.

Det kommer att krävas ett nytt tillstånd för vattenuttag i Lygnern. Då Rolfsån har sin utgångspunkt i Lygnern finns en risk att Rolfsån kan påverkas av ett utökad vattenuttag och det finns risk för att riksintresset Natura 2000 inte tillgodoses.

Rolfsån innefattas även av riksintresset naturvård och friluftsliv. Södra delen av ån omfattas även av riksintressena rörligt friluftsliv och högexploaterad kust. På länge sikt kan även Kungsbackafjorden komma att påverkas. Frågan behöver hanteras i FÖP:en då dricksvattenfrågan är en förutsättning för kommunens utveckling.

Jordbruksmark

Länsstyrelsen konstaterar att kommunens bedömning är att stadsutveckling utgör ett väsentligt samhällsintresse som väger tyngre än jordbruksmarkens värde för livsmedelsförsörjning. Planförslaget innebär att jordbruksmark kan komma att tas i anspråk, bland annat väster om E6 samt öster om Hede station. Kommunen gör bedömningen att en utveckling av Kungsbacka stad i många avseenden är det mest hållbara alternativet och att en viss utveckling av jordbruksmark därför är motiverad. Planförslaget innehåller flera områden där en omvandling eller utveckling av redan ianspråktagen mark kan ske.

Länsstyrelsen finner att, enligt 3 kap. 4 § MB, frågor om brukningsvärd jordbruksmark och samhällsintresse är utrett men att det saknas redovisning av bedömningar om varför inte annan mark än jordbruksmark kan tas i anspråk. Om sådan utredning ändå finns så behöver den hänvisas till eller biläggas FÖP. Länsstyrelsen påminner annars om att vid ianspråktagande av jordbruksmark för planläggning för bostadsbebyggelse har Mark- och miljööverdomstolen i flera fall bedömt att kommuner inte visat att det inte finns annan mark att ta i anspråk för att tillgodose behovet

av bostäder. Om kommunen inte har visat detta har Mark- och miljööverdomstolen funnit att antagandebeslutet strider mot 3 kap. 4 § miljöbalken. Analys av förutsättningar att ta annan mark i anspråk innebär att rimliga alternativ med hänsyn till planens eller programmets syfte och geografiska räckvidd också ska identifieras, beskrivas och bedömas. Syftet är att de alternativa lösningarna ska kunna bedömas på ett likvärdigt sätt som det valda alternativet. De alternativa lokaliseringarna ska redovisas och beskrivas på ett sådant konkret sätt som gör det möjligt att ställa dem mot varandra och mot förslaget, att visa vilka alternativ till mark för bebyggelse som har funnits till föreslagna området och varför dessa valts bort.

Våra försörjningssystem - vatten, avlopp, livsmedel och energi

Intentionen att öka självförsörjningsgraden av energi är vällovlig och det finns potential att ytterligare öka produktionen av solel i Kungsbacka. Samtidigt krävs en medvetenhet om att Kungsbacka har ett stort behov av extern tillförsel av el, drivmedel och biobränslen. Med stor sannolikhet kommer Kungsbacka stad vara beroende av extern tillförsel av energi under överskådlig tid. Därav är det av stor vikt att rätt energislag används för rätt tillämpning. Exempelvis bör högvärdig elenergi inte användas för uppvärmningsändamål, när mer lågvärdig rest- eller fjärrvärme finns tillgänglig. När det gäller uppvärmning av bostäder och fastigheter kan det således vara mer ändamålsenligt att utnyttja en något större mängd lågvärdig energi än att bygga in sig i ett ökat beroende av el för drift av värmepumpar. Eftersom elnätskapaciteten är begränsad är det viktigt att elen används till rätt tillämpningar och vid rätt tidpunkt. Annars finns en risk att önskvärda investeringar förhindras. En god förståelse kring stadens och samhällets beroende av energi kan dessutom bidra till ökad acceptans för exempelvis vindkraftsparker, elnätsutbyggnad och energilager.

God bebyggd miljö – Natur och grönområden

Inom planområdet och närliggande omgivningar finns många naturvärden där mycket är knutet till vattenmiljöer. Planförslaget pekar ut stadens vattenmiljöer som viktiga för både rekreation och biologisk mångfald. Arter som lax, havsöring, havsnejonöga och flodpärlmussla lever i Kungsbackaån som också är klassad som värdefulla vatten av Naturvårdsverket. Under sommaren sjunker oftast vattennivån i ån, hur mycket varierar från år till år. Det är positivt att kommunen minskar på sitt dricksvattenuttag genom att bland annat använda å-vatten till stadens parker och planteringar andra gräsplaner. Samtidigt behöver det utredas vidare hur stor

påverkan det blir på naturvärdena i Kungsbackaån när vattenuttag görs under året när vattennivån redan är låg.

I en av rapporterna för naturvärdesinventeringarna nämns arterna vanlig padda, kopparödla och revlummer som är skyddade enligt artskyddsförordningen. Även fladdermöss har inventerats med autoboxar. Även denna djurgrupp är också skyddad. Det saknas ett resonemang och beskrivning av påverkan på skyddade arter enligt artskyddsförordningen. Detta kommer vid behov hanteras i kommande detaljplaneprocesser.

Havsnejonöga är listad som en (starkt hotad) enligt senaste rödlistebedömningen och vid inventering av arten år 2019 återfanns lekande individer enbart i Kungsbackaån och Ätran i hela Halland. Beståndet uppskattades till max 50 individer. Det är viktigt att skydda strandkanterna från exploatering och byggnation, som redan idag är kraftigt påverkat av byggnation i närområdet. Därför är det extra viktigt att arten beaktas i Kungsbackaån och dess tillflöden till exempel Lillån bland annat genom att inte stensätta strandzonen utan bevara den så naturlig som möjligt, undvika åtgärder som grumlar vattendraget, inte släppa ut orenat dagvatten och inte störa havsnejonögonens lek under juni och juli månad. Åtgärder i strandzonen kan innebära att området som habitat för havsnejonöga riskerar att förstöras. Detta antingen genom direkt exploatering eller indirekt genom ändrade strömförhållanden. Larverna av havsnejonöga lever flera år i sediment i strandzonen innan de vandrar ut i havet. Även artens världspopulation är hotad vilket innebär att det är ytterst viktigt att varje potentiellt habitat bevaras. Dessa påverkas direkt av åtgärder i strandzonen.

Sverige är bundna gentemot EU att säkerställa gynnsam bevarandestatus för havsnejonöga. Länsstyrelsen anser att detta kraftigt försvåras om man negativt påverkar populationen i Kungsbackaån vilket är ofrånkomligt vid anläggande av översvämnings- och erosionsskydd, muddring eller rensning av kanter i strandzonen. Detta i synnerhet då exploatering och kantskydd planeras vid andra delar av ån. Länsstyrelsen anser att det ej bör tillåtas åtgärder som påverkar strandzonen utmed delar av Kungsbackaån som hyser eller har potential att hysa lekplatser för eller larver av havsnejonöga.

God bebyggd miljö – Kulturmiljöer

Kulturmiljöer

En viktig del i arbetet med att nå miljömålet God bebyggd miljö är att förse kulturhistoriskt värdefull bebyggelse med relevant skydd i detaljplaner. Kommunen bör därför redogöra bättre för hur bebyggelsen och bebyggelseområdena ska hanteras i kommande detaljplaneprocesser. Kommunen bör även redogöra för hur kulturmiljövärden utanför detaljplan ska värnas och hanteras, exempelvis genom områdesbestämmelser.

Där utvecklingsområden och kompletterande bebyggelse planeras inom eller intill särskilt värdefulla kulturmiljöer eller i anslutning till riksintresse för kulturmiljövården och där kommunen menar att hänsyn till befintliga kulturmiljövärden ska tas bör det framgå tydligare hur detta ska ske. Det är av stor vikt att det är tydligt för både kommunens handläggare, allmänhet och näringsidkare vilka underlag, program och riktlinjer som gäller. Det är också viktigt att det framgår att även åtgärder utanför dessa områdens geografiska gränser kan påverka kulturmiljön negativt och därför kan innebära att åtgärder inte tillåts.

I planen finns stora utredningsområden för framtida station, Västkustbanan och Säröbanan. Här är det önskvärt med mer nyanserade beskrivningar av eventuella konsekvenser eftersom utbyggnad av både stationsområde och järnväg inom området kommer att ha stora konsekvenser för stadsmiljön och för den kulturhistoriska karaktären i området. Som ett exempel ligger det särskilt kulturhistoriskt värdefulla egnahemsområdet vid Järnvägsgatan inom utbyggnadsområde för järnvägen. En utbyggnad av järnvägen här skulle innebära stor negativ påverkan på kulturmiljön genom att en viktig årsring i Kungsbackas moderna historia raderas. Detta nämns inte i planbeskrivningen.

I den fördjupade översiktsplanen kan kulturmiljön generellt ses mer som en resurs i samhällsbyggandet än som ytterligare ett hinder eller en nackdel, likt skuggning, vind, trafik eller översvämning. Intrycket är att kommunen i planen arbetar mer utifrån uppfattningen att kulturmiljö ska hanteras för att inte stå i vägen för utvecklingen än att främja, aktivt använda och utveckla kulturmiljön för att nå en gestaltad livsmiljö.

Enligt föreslagna riktlinjer tillåts enstaka höga hus som sticker upp ovanför stadslandskapet runt stationerna, stadskärnan och

Kungsbacka norr. Dessa hus ska fungera som attraktiva landmärken i stadssiluetten. Även om riktlinjen också säger att höga byggnader inte ska placeras inom områden som omfattas av kulturmiljöprogram bör kommunen beakta att både riksintresset och andra värdefulla bebyggelseområden i staden kan påverkas negativt även av åtgärder som sker utanför de enskilda områdena. Det är av stor vikt att det framgår i översiktsplanen att höga hus inte kommer att tillåtas på alla platser i planen bara de ligger utanför utpekade kulturmiljöer och riksintresseområdet.

Fornlämningar

Sett ur fornlämningssynpunkt vill Länsstyrelsen framhålla betydelsen av att fornlämningar och fornlämningsmiljöer uppmärksammas redan i MKB:n till översiktsplanen. I det medskickade underlaget ska fornlämningarna belysas under kapitel Kulturmiljö. Kommunen bör redan i detta skede urskilja och lokalisera fornlämningsmiljöer i syfte att i första hand bevara de områden som kan komma att påverkas. Rent generellt kan fornlämningsbilden i kommunen beskrivas som gravmiljöer, enskilda såväl stensättningar som rösen som gravfält, belägna på krönlägen i landskapet. De boplatser som finns är ofta belägna i mer låglänt terräng.

Fornlämningar och kunskapen om dem är ett ansvar som delas av oss alla. Det är angeläget att presentera fornlämningar, som kan ge oss ny kunskap och skapa ett mervärde för människor som bor i en trakt, som något positivt. För att nyttja denna resurs kan kulturmiljöer så som fornlämningar med mera lyftas in i en grönstrukturplan eller liknande. I en sådan plan kan man även arbeta för att kulturmiljöer i planens närområde tillgängliggörs och vävs in i sammanhanget på lämpligt sätt.

Fornlämningar med fornlämningsområden, såväl kända som ännu okända dylika dolda under mark, uppbär lagstadgat skydd enligt 2 kap 1-2 §§ kulturmiljölagen (1988:950), KML. Enligt kulturmiljölagens skrivningar ska strävan vara att så långt som möjligt bevara fornlämningar, men att Länsstyrelsen får lämna sådant tillstånd endast om fornlämningen medför hinder eller olägenhet som inte står i rimligt förhållande till fornlämningens betydelse enligt 2 kap 12 § KML. Detta kan innebära arkeologiska undersökningar som bekostas av exploatören för att tillgängliggöra marken enligt 2 kap §§ 13-14 kulturmiljölagen.

I ett tidigt skede som i en MKB till en översiktsplan bör därför fornlämningar och känsliga fornlämningsmiljöer urskiljas för att därmed i möjligaste mån kunna bevaras. Detta även i syfte för att underlätta planeringen av angelägna bostads- och verksamhetsområden, så att fornlämningar bevaras och omfattande arkeologiska undersökningar undviks.

När det gäller planerna för det yttre översvämingsskyddet ska man belysa möjligheten att det kan finnas fornlämningar i vattnet. Det finns uppgifter om sjunkna landskap i Kungsbackafjordens inre delar, stenålderslämningar mellan 11 500 och 8000 år gamla. Det rör sig om allt i från små isolerade fynd, till rester av en gång sammanhängande landskap (Nilsson, B, Sjunkna landskap 2021).

Det finns även en komplex fornlämningslokal vid Hanhals udde, den medeltida borgruinen Hunehals i Kungsbackafjordens södra utlopp i havet där har spridda flintavslag påträffats invid den på nordsidan belägna Bastuviken. Tre boplatser är registrerade (L1997:88; 647; 1322).

God bebyggd miljö – Infrastruktur

Rörelser i staden

Länsstyrelsen ser mycket positivt på intentionerna kring ökad attraktivitet för cykel och gång, liksom kring att kollektivtrafik ska prioriteras. Länsstyrelsen ser dock en risk för att den vägkapacitet som frigörs när en högre andel reser kollektivt medför inducerad trafik. Därför är det önskvärt att åtgärder för ökat resande med gång, cykel och kollektivtrafik kombineras med åtgärder för att begränsa biltrafiken.

I en rapport från IVL Svenska Miljöinstitutet ges goda exempel på hur städer kan arbeta med cirkulationsplaner och andra åtgärder för att minska biltrafik i städer. Så kan biltrafiken minska – sju lärdomar för svenska städer - IVL.se Länsstyrelsen vill också påtala att resor med fossilfria och bränslesnåla fordon inte per automatik är att betrakta som hållbara (s. 32 i FÖP Kungsbacka). Tvärtom är resor med laddbara bilar ett mindre hållbart alternativ än gång, cykel och kollektivtrafik.

God bebyggd miljö – Hållbar samhällsplanering

Kommunens egen rapport Hållbarhetsbokslut 2022 utgår från FN:s globala mål anses vara ett viktigt underlag för utformningen av staden. I samrådsunderlaget för FÖP:en ligger en översiktlig tabell

över de utmaningar som presenteras i rapporten och hur de omhändertas i den fördjupade översiktsplanen.

Utmaningar som inte hanteras är bland annat

- hantering av ökat dricksvattenbehov,
- hanteringen av ökad mängd avloppsvatten,
- förbättra ekologisk status i Kungsbackafjorden

I MKB:n beskrivs dessa utmaningar som att de behöver hanteras utanför den fördjupade översiktsplanen i andra sammanhang för att målen med planen ska kunna uppnås. Alla tre är mycket viktiga delar som har stor betydelse för den fördjupade översiktsplanen och dess genomförande. Kommunen bör överväga att hantera frågorna i det vidare arbetet med FÖP Kungsbacka stad.

God bebyggd miljö – Hållbar bebyggelsestruktur

I en översiktsplan ska kommunen redovisa grunddragen av den avsedda mark- och vattenanvändningen. Av planen ska det även framgå hur kommunen anser att den byggda miljön ska användas, utvecklas och bevaras (PBL 3:3). Kommunen kan då redovisa i stora drag var det är lämpligt och olämpligt att placera miljöstörande verksamhet, däribland Sevesoverksamheter. Kommunen bör därför förtydliga vilken typ av verksamheter som är tänkt att anläggas inom de planerade verksamhetsområdena.

God bebyggd miljö – God vardagsmiljö

Alla människor ska ha möjlighet till naturupplevelser, välbefinnande, social gemenskap och ökad kunskap om natur och miljö. Det är några utgångspunkter för våra tio svenska friluftslivsmål.[4]

Kommunen har stor potential att utnyttja Sandsjöbackas naturreservat och Hallandsledens passage genom staden som ett sätt att knyta samman friluftsstråk.

Länsstyrelsen ser positivt på kommunens arbete med att tillgängliggöra friluftslivet och kan med fördel koppla frågorna till sin strategi för tätortsnära friluftsliv i sitt vidare arbete med att skapa en god vardagsmiljö.

[4] https://www.naturvardsverket.se/amnesomraden/friluftsliv/sveriges-friluftlivsmal/

Beredning

Detta yttrande har beslutats av vikarierande länsråd Lovisa Ljungberg efter föredragning av samhällsplanerare Andreas Karlberg. I handläggningen har även länsarkitekt Cecilia Engström, antikvarie Maja Jannerling, arkeolog Beatrice Edman, biträdande enhetschef för miljövårdsenheten Annakarin Sandholm, enhetschef Kristin Ovik för landsbygdsenheten, naturvårdshandläggare Linnea Henriksson, energi- och klimatsamordnare Patrik Ekheimer samt beredskapshandläggare Jenny Jangefelt och Frida Sundh medverkat till beredningen av detta yttrande. Yttrandet utgör statens samlade uppfattning om planförslaget.

Lovisa Ljungberg

Andreas K Karlberg

Detta beslut har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Yttranden för kännedom från:

MSB, daterat 2024-05-08, dnr 2023-04746
Trafikverket, daterat 2024-05-20, dnr TRV 2024/28056
SGI, daterat 2024-05-06, dnr 4.3.1-2403-0400

Kopia till:
SGI: sgi@sgi.se
Trafikverket: trafikverket@trafikverket.se
Luftfartsverket: lfv@lfv.se
Myndigheten för samhällsskydd och beredskap: registrator@msb.se

Så här hanterar Länsstyrelsen personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa finns på www.lansstyrelsen.se/dataskydd.